

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

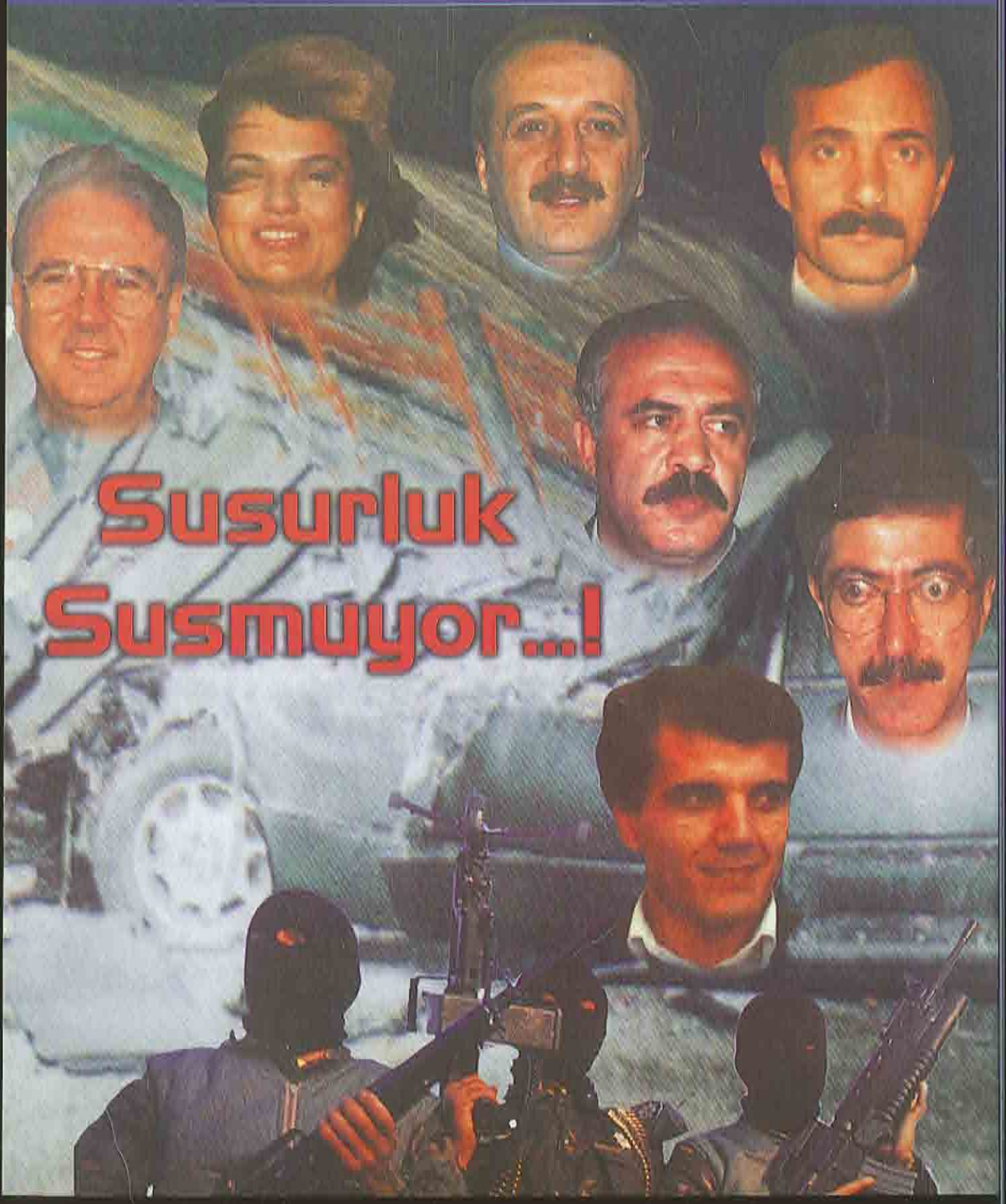
İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ

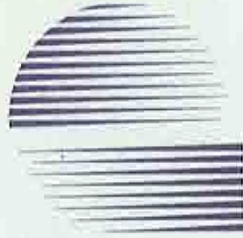
YIL: 10

SAYI: 91

KASIM 1997

**Susurluk
Susmuyor...!**

1954

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ
YIL:10 SAYI:91 KASIM/1997

Ayda bir çıkar.
Elektrik Mühendisleri Odası İzmir
Şubesi Üyelerine Ücretsiz Yollarır.

Elektrik Mühendisleri Odası
İzmir Şubesi Adına Sahibi:
Musa ÖZTUFAN

Yazı İşleri Sorumlusu:
M. Macit MUTAF

Yayın Komisyonu:
Ahmet BECERİK
A.Tarkan TEKCAN
Lütfi BUYURAL
Mehmet GÜZEL
Seyhun DALGIÇ
Talat CANPOLAT

Yazışma Adresi:
EMO İzmir Şubesi
1337 Sok. No:16 K:8 Çankaya - İZMİR
Tel/Fax: (0232) 489 34 35
emo.izmir1@service.raksnet.com.tr

EMO İzmir Şubesi Bülteninde
yayınlanan her türlü haber ve yazı izin almak
koşulu ile kullanılabilir.
Yayınlanan yazılardan yazarları sorumludur.

Reklam Bedelleri:
Arka dış kapak (Renkli): 40 Milyon TL.
Ön iç kapak (Renkli): 35 Milyon TL.
Arka iç kapak (Renkli): 30 Milyon TL.
İç sayfalar:
Tam sayfa (Renkli): 25 Milyon TL.
Tam sayfa (Siyah/Beyaz): 20 Milyon TL.
1/2 sayfa (Siyah/Beyaz): 10 Milyon TL.
1/4 sayfa (Siyah/Beyaz): 5 Milyon TL.

Grafik Tasarım & Uygulama
Aytül UÇAR

Basım Tarihi: 9.11.1997

Basıldığı Yer:

ÖZYURT MATBAACILIK

Tel & Fax : (0.312) 230 76 31 - 230 85 56

Merhaba,

Giderek soğuyan havaların tersine genel, bölgesel, sektörel oldukça yoğun ve sıcak politik ortam Türkiye'nin gündemini belirliyor.

Susurluk kazasının ardından bir yıl geçti. Parçalı fotoğrallar insanların kafasında yavaş yavaş tamamlanırken, siyasi erki elinde bulunduranların, olayı unutturmaya çalıştığını, adeta kıvrak bir manevra ile çeteleri aklamaya çalıştığını görüyoruz.

Bu fotoğrafın tamamlanmasını, arabanın içindekilerin nasıl yanyana geldiklerinin açıklamasını isteyenler 2 Kasım'da Susurluk'taydılar. TMMOB da Türkiye'nin değişik yörelerinden gelen üyeleri ile ille mitinge yoğun olarak katkı verdi.

Barış İçin 1 Milyon İmza kampanyasında İzmir Girişimi olarak görev alan Şubemiz, Aydınlık İçin Yurttaş Girişimi'nin İzmir İletişim Bürosu hizmetini de yürütüyor.

Faks numaralarını Şubemize bildiren üyelerimize Yurttaş Girişimi'nin etkinlik ve bültenleri ulaştırılacaktır.

Görevi, kentlin sorunlarına çözüm üretmek olan İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı, tüm kentlilerin temsilcisi olduğunu unutup, radikal sağın temsilciliğine soyundu. Yazar Yaşar KEMAL ve Av.Eşber YAŞMURDERELİ'ye karşı çirkin ve düzensiz kelimelerle konuşan Burhan ÖZFATURA'ya Şubemizin de yer aldığı İzmir Demokrasi Platformu ve İzmir Meslek Odaları olarak tepki verildi. İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanlık girişinde okunan basın açıklaması bültenimizin 9. sayfasında.

Daha önce belirlenen 15 Ekim 1997 tarihinde, Akkuyu'da yapımı planlanan nükleer enerji santrallerinin ihale teklifleri açıldı ve değerlendirme süresi başlatıldı. İçlerinde EMO'nun da bulunduğu kişi ve kuruluşlar bu gelişmeye karşı, halka madalyonun diğer yüzünü gösterebilmek için etkinlikler düzenlediler. Bu aşamada beklenen açıklama Başbakan Mesut YILMAZ'dan geldi ve ülkenin hızla karanlığa gittiğini, yakında programlı kesintilere başlanacağını kamuoyuna duyurdu. Ve Gökova Termik Santrali çalışmaya başladı...

Enerji sektöründeki bu sıcak gelişmeleri Bültenimizin 18. ve 19. sayfalarında "Türkiye'nin Enerji Politikası ve Nükleer Santraller" konulu yazı ve 14. sayfasındaki "Karanlık Senaryolar" başlıklı yazımızda işlemeye çalıştık.

İzmir'li kentlin tarihine ve kültürüne ne kadar sahip çıkıyor? Bu konuda yetkin isimlerden Ord.Prof.Ekrem AKURGAL'la ilginç söyleşimizi Güneş MEVLÜT gerçekleştirdi.

TMMOB'un çalışma programında yer alan önemli etkinliklerden biri de 6-7-8 Ekim tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen "Kamu Girişimciliği Sempozyumu"nu Şubemiz adına Sadık SİRKEOĞLU izledi.

Kalite konusundaki çalışmalarını ile Türkiye'de ve Avrupa'da ismini duyuran, sektörümüzün önemli kuruluşu NETAŞ'ın aynı zamanda Kalite Direktörü olan meslektaşımız İrfan ONAY, davetlimiz olarak 9 Ekim'de İzmir'deydi. İrfan ONAY, 200'e yakın izleyiciye "Mühendislik ve Kalite" konusunda neler anlattı, sayfa 24,25 ve 26'da bulacaksınız.

Bültenimizde iki yeni köşe oluşturuyoruz; birisi elektrik hukuku konusunda Şubemizi bilgi merkezi haline getirmek üzere "Hukuk Köşesi". Enerji sektörüne yoğun saldırıların olduğu dönemde bu merkezin zenginleşmesinin oldukça yararlı olacağını düşünüyor ve sizlerden elinizde bulunan bilgileri Şubeye ulaştırmanızı bekliyoruz. Bültenin bir sayfasını ise bölgemizin ve sektörümüzün önemli kuruluşlarını tanıtmak için ayırdık. İlk tanıtım yazımızı Banu Öcal DALGIÇ hazırladı.

Bir yıl sonraki Kasım sayımızda Susurluk'tan değil, güzel günlerden sözlemek umuduyla esen kalın...

YAYIN KOMİSYONU

YALANDAN KİM ÖLMÜŞ Kİ?

"Yalandan kim ölmüş ki?" atasözündeki gibi herhalde dünyada şimdiye dek yalandan ölen olmamıştır. Ama yakın bir zamanda bir çok ölüm yalan söylerken olacak. Günümüzde bu ülkede yalan söylemek (hatta gözlerimizin içine baka, baka) adetten oldu. Akı kara, karayı ak, güzeli çirkin, çirkinini güzel göstermek su içmek, nefes almak gibi doğal bir davranış oldu, artık bu ülkede. Bunun en güzel örneğini, din tacirliği yaparak oy toplayan malum partinin tertleri veriyor. Her yıl bir kaç partinin kapatıldığı bu ülkede bu zatlar bundan hiç rahatsız olmazlar. Kapatılan partilerin milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması mı gerekiyor, bu zatların parmakları havada. Ne dokunulmazlıkları kaldırılan milletvekillerinin meclis önünde tutuklanması, ne de liseli öğrencilerin karakollarda işkence görmesi, ne faili-meçhuller, ne çeteler ne de açlığımız, yoksulluğunuz, hastane kapılarında ölümünüz bu zatların umurunda. Şaibe hanımın aklanması mı gerekiyor; bu zatların yine parmakları havada. Sivas'ta insan mı yakmak gerekiyor; bu zatlar körükleriyle orada. Bu insan yakan insancıkları savunmak mı gerekiyor, bu zatlar avukat olmuş mahkemelerde hazır. Susurluk Dosyası mı kapatılacak; bunlardan iyisini bulamazsınız. Nedenli pislüğünüz varsa getirin bunlar örter. Bu ülkenin değer bildiği (doğru veya yanlış) herşeye küfretmek bunların tekelinde. İşin garibi tüm bu anlattıklarımızı inkar etmekte bunların tekelinde. Sabah söylediklerini, öğlen yalanlamak, akşam bunu tekrar kabul etmek, yatsı vaktinde de söylediklerine bambaşka bir şekil vermek bunların tekelindedir. Sıkılmak, utanmak, kızarmak v.b. deyimler bunların sözlüklerinde yer almaz. Bir gün görevini yapmak isteyen bir savcı "yaptıklarınız mevcut yasalara uygun değil gelin bakalım mahkemeye" deyince, bunların hepsi yedi göbekten *demokrat* oldu. Yok efendim demokrasilerde parti mi kapattırılmış, v.b demokrasi üzerine söylenmedik söz bırakmadılar. Ve kendilerine bir çok yandaşda buldular, hatta bunlardan biri öylesine havaya girdi ki "Ben sivil Genel Kurmayım, benim gibi *yürekli* üç adam bulsam resmi Genel Kurmayı basarım" gibi ipe-sapa gelmez şaklabanlıklar yaptı. Adama bakıyosun yaşamı boyunca yaşamın hiçbir alanında demokrasi kavgası vermemiş, birilerinin buna atıklarıyla geçinmiş, şimdi de "gel seni ilk seçimde milletvekili yapalım" diyorlar. "Gel sana biraz belediyelerimizden para hortumlayalım" diyorlar. Adamın bunlar için yapmayacağı hiçbirşey yok. Bunlar için *demokrat* bile olunur. Adam şimdi demokrat! Yalan-dolan dediğimiz bu kadarla da kalmıyor, ellerinde bulunan belediyelerde ne kendi yandaşlarıyla doldurmadıkları bir makam, ne de soyamadıkları kasa kalmadı. Her türlü belediye hizmetini ranta çevirip kendi denetimlerindeki şirketlere aktardılar. Kamu parasıyla beslenen radyolar, televizyon kanalları, gazeteciler yarattılar. Militanlar beslediler ve sonra da bu militanlara bunlar hakkında ileri-geri konuşan kim varsa dövdürttüler. Şimdi de kalkmış; demokrasiden, özgürlükten, insan haklarından söz ediyorlar. Kim inanır bunlara? Demokrasi düşmanlığı temelinde din tacirliği yaparak siyaset yapanlar, kendilerini demokrasinin kurallarıyla korumak istiyorlar, bu mümkün mü? Bu ülkede demokrasimi bıraktınız. Sadece evlerinde ışıklarını yakıp söndürerek bu ülkede demokrasi isteyenleri küçümseyenler; "mum söndü oynuyorlar" "faso-fiso" diyenler sizler değil miydiniz? Özelleştirme dediğimiz soygun düzenine çanak tutup malum şirketlerinize, sendikalarınıza kamu mallarını peşkeş çekenler sizler değil miydiniz? Ellerinizde bulunan belediyelerde çalışanları, inananlar-inanmayanlar diye ikiye ayıran, inananları tehditle kapı dışarı eden sizler değil miydiniz? Sınav yapıyoruz yutturmacasıyla binlerce insanımızı yalancı umutlarla kapılarda bekleten, sonra da militanlarınıza kamu kadrolarını dağıtan sizler değil miydiniz? Partiniz kapatılmasın diye faşist Le Pen'den bile medet uman sizler değil misiniz? Şimdi de kalkmış hak, hukuk, adaletten eşitlikten sözediyorsunuz. Kim, inanır bunlara? Bugünedek dünyada hiçkimse yalan söylemekten ölmedi ama sizler yalan söylemekten öleceksiniz.

Ne dokunulmazlıkları kaldırılan milletvekillerinin meclis önünde tutuklanması, ne de liseli öğrencilerin karakollarda işkence görmesi, ne faili-meçhuller, ne çeteler ne de açlığımız, yoksulluğunuz, hastane kapılarında ölümünüz bu zatların umurunda.

Musa ÖZTUFAN

EMO İzmir Şubesi

Yönetim Kurulu Başkanı

EMO 6.KOORDİNASYONU TRABZON'DA TOPLANDI

Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim, Denetim ve Onur Kurulu Üyeleri ile Şube Yönetim Kurulu Üyelerinin katıldığı Koordinasyon Toplantısı 18/19 Ekim 1997 tarihlerinde Trabzon'da toplandı.

Toplantının ilk gündeminde birimler son 3 aylık çalışmalarını ve önümüzdeki dönem etkinlikleri hakkında bilgi verdi. Bu gündeme katılan EMO Hukuk Danışmanı odanın halen devam eden hukuksal çalışmalarına hakkında bilgi vererek, özellikle TUS uygulamalarına yönelik olumsuz örneklerin belgeleri ile birlikte gönderilmesini istedi.

Elektrik Mühendisliği 7.Ulusal Kongrenin değerlendirildiği gündemde söz alan konuşmacılar genelde organizasyonun olumlu olduğunu ancak sunulan bildirimlerin akademik ağırlıklı olmasının, uygulama ağırlıklı çalışanların beklentilerine yanıt veremediğini bildirdi.

Toplantının diğer gündemlerinde 1998 yılında uygulanacak Elektrik Mühendisliği Hizmetleri Asgari Ücret Tarifeleri ve SMM ve BT belge uygulamalarına yönelik şubelerin görüşleri alındı.

Ülkemiz ve sektörlerimizle ilgili gelişmelerin değerlendirildiği koordinasyon toplantısı sonunda, aşağıdaki basın açıklamasının yapılmasını kararlaştırıldı.

Türkiye gündemini çetelerin, devlet içinde örgütlenmiş suç örgütlerinin belirlediği bir yılı daha geride bırakmak üzere;

Ülkemiz yaklaşık 20 yıldır 24 Ocak 1980 kararlarıyla başlayan ve 12 Eylül askeri darbesi ile devam eden bozuk gelir dağılımı ile yüksek enflasyon ve insan hakları ihlalleri ile birlikte yaşamak durumunda bırakılmıştır.

Hala Cumartesi Anneleri'nin çılgınlıklarına ses verecek yetkili bulunmamaktadır. Hergün onlarca gencin yaşamını yitirdiği ülkede, daha önce de sergilenmiş bir oyunun senaryosu uygulanmaktadır.

Üniversiteler bir yandan 12 Eylül darbesinin ürünü olan YÖK cenderesi ile bilimsel özerklikten uzaklaştırılırken, harçlarla başlayan yüksek öğretimdeki özelleştirme son dönemdeki gerici saldırılarla başka bir noktaya tırmandırılmaktadır.

Koordinasyon Kurulu olarak ülkemizdeki insan hakları ihlalleri ve saldırılarının son bulmasını, çetelerin yargılanması ve cezalandırılmasını istiyoruz.

Ülkede bu karanlık sisler politikası yürütülürken bir yandan da (tıpkı Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi) sahip olduğumuz ulusal değerler yağmaya açılmıştır. Bu yağmanın ismi ise globalleşme ve özelleştirme.

Özelleştirme adı altında uygulanan ve özünde halkın malı olan KİT'lerin yağmalanması olan uygulamanın bir an önce sonlandırılmasını istiyoruz.

Ekonomide ve insan haklarında yaşanan dengesizlikler, enerji politikasında da aynen yansımış durumdadır. Ülkemizdeki iktidarlar enerji bürokratlarının ülke kaynaklarının

değerlendirilmesi yerine belli çıkar gruplarının yararına olan politikalarına tam anlamıyla teslim olmuş durumdadır.

Ülkemizde elektrik enerjisi iletim ve dağıtımını, uzun yıllardır ihmal edilmişlik nedeni ile çökme noktasına gelmiştir. Dağıtım ve hat kayıpları, resmi verilere göre ortalama %25 civarındadır. Oysa bu oran gelişmiş ülkelerde %8-10 arasındadır. Bu kayıpların gelişmiş ülkeler seviyesine çekilmesi ile yılda 10-12 milyar kWh enerji kazanılabilecekken, bunun yerine insan-çevre etkileri ve teknoloji gereği başta atık sorunu olmak üzere bir dizi sorunu taşıyan ve artık dünyanın terk ettiği nükleer santraller çözüm olarak önerilmektedir. EMO, Akkuyu ve Sinop'a kurulması düşünülen nükleer santrallerden vazgeçilmesini ve onun yerine ulusal kaynaklara dayalı seçeneklerin tercih edilmesini istemektedir.

Doğu Karadeniz Bölgesi'nin toplam elektrik gereksinimi 300 MW'dir. Bu ihtiyacın 120 MW'lık kısmı zaman zaman Gürcistan'dan ithalatta karşılanmaktadır.

Ülkemizde ilk defa enerji ithalatında bir özel kuruluş kullanılmış ve RP'ye yakınlığı ile bilinen Kalyon İnşaat eli ile Gürcistan'dan enerji ithaline gidilmiştir.

EMO, bu uygulamaya son verilerek gerekli Çarşamba-Tirebolu enterkonnekte hattının tamamlanmasını istemektedir.

Bölge enerji sorununun gelecekte çözümü bölgede mevcuttur. Çoruh Nehri'nin tek başına potansiyeli 3025 MW'dir. Bu ciddi potansiyelin değerlendirilmesi bir yana, bu konuda hiçbir çalışma yapılmamaktadır.

Koordinasyon Kurulumuz bölgedeki hidrolik potansiyelin bir an önce devreye sokulmasını ve Deriner Barajı'nın yapılmasını talep etmektedir.

Bölgede irili ufaklı birçok HES'ler, özelleştirme adı altında belirli gruplara yağmalanmaktadır.

16 MW'lık İkizdere, 75 MW'lık Doğankent HES'in özelleştirilmesinden bir an önce vazgeçilmelidir.

Bölgede yap-işlet ve YİD modelleri ile birçok HES projesi gündemdedir. Fırtına Deresi'nde olduğu gibi çoğunda, çevresel etki değerlendirme raporu yoktur, hazırlanmalıdır.

EMO, ÇED raporu hazırlanmaksızın yapılan ve doğal hayatı tahrip edecek olan Fırtına Deresi üzerindeki akarsu santralından vazgeçilmesini istemektedir.

Bu amaçla bölgede Yİ, YİD modelleri ile yapımı düşünülen her türlü uygulamadan vazgeçilmelidir.

Sektörümüzün bir diğer sorunu da TELEKOM'dur. Kurumun özelleştirilmesine yönelik uygulamalar yapılırken, kurumdaki yolsuzluklar ayyuka çıkmaktadır.

EMO sınırlı sayıda olan, havadan haberleşme frekanslarının halkın malı olduğu ve halkın çıkarına kullanılması gerektiği inancındadır. Bu amaçla RTÜK'ün yaptığı ihalelerin yerel medyanın aleyhine olduğu ve basında tekelleşmeyi yaratacağı için, iptalini istiyoruz. Bunun yerine, yerel kuruluşların, demokratik kitle örgütlerinin ve yerel yönetimlerin yararlanabileceği bir düzenlemenin yapılmasını istiyoruz.

MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK HAFTASI KUTLANDI

TMMOB'un Yönetim Kurulu kararı ile her yıl Ekim ayının 18. Gününü içine alan hafta kutlanan Mühendislik ve Mimarlık Haftası'nın ikincisi 14-18 Ekim 1997 tarihleri arasında kutlandı. 14 Ekim günü saat 10.00'da Cumhuriyet Meydanı'nda çelenk töreni ile başlayan kutlamalar aynı günün akşamı EMO İzmir Lokall'nde düzenlenen resepsiyon ile devam etti. Resepsiyonda TMMOB'la ilgili haberlerin kamuoyuna duyurulmasında duyarlı davranan medya temsilcilerine ödül verildi. İlk kez bu yıl verilen ödüller Cumhuriyet Gazete'sinden Aşuman ABACIOĞLU'na Milliyet Gazete'sinden Çağlayan BİLGİN'e, Kanal-1'den Öge BAŞAK'a, TRT'den İlhami ARSLAN'a Şube Başkanları tarafından takdim edildi.

Haftanın diğer bir etkinliği 15 Ekim 1997 tarihinde Mimarlar Odası İzmir Şubesi salonunda düzenlenen "Mühendislik-Mimarlık Eğitimi ve Akreditasyon" konulu paneldi. Panele konuşmacı olarak Prof.Dr. Yıldız SEY (İTÜ) ile Prof.Dr. Fazilet VARDAR SUKAN (EÜ) katıldılar.

NARLIDERE BELEDİYESİ İLE PROTOKOL

Çok katlı katlı yapılaşmanın zorunlu sonucu olarak dikey ulaşımı sağlayan asansörlerin kullanım süresinde bakımın yapılmaması ya da eksik veya hatalı yapılması halinde can ve mal kayıplarına neden olacağı açıktır.

Asansör yönetmeliğinin 25. maddesi belediyelerin yılda bir kez asansörlerinin kontrol edilmesini şart koşturmuştur. Ancak Narlıdere Belediyesi, kadrosunda yeterli teknik elemanı bulunmaması nedeni ile asansörlerin yıllık kontrol yetkisini 31.10.1997 tarihinde yapılan protokolle Şubemiz ve MMO İzmir Şubesi'ne devretmiştir. Sektördeki boşluğun giderilmesi amacı ile hazırlanan protokol Şubemiz adına Macit MUTAF tarafından imzalandı.

Yönetmelik gereği denetim raporunun düzenlenmesinden, asansörlü bina yöneticileri ve bakımçı firma müştereken sorumludur.

Narlıdere Belediyesi ile imzalanan ikinci protokol ise Yapı ve TUS denetimine ilişkin. Tesislerin yetkisiz kişilerce, standart dışı malzeme kullanılarak, yönetmeliklere aykırı olarak yapılması ve bu yapıların belediyelerce ruhsat verilmesi sırasında kontrol edilmemesi, can ve mal kayıplarına neden olduğu gibi enerji kayıplarını da arttırmakta, milli servetin yok olmasına neden olmaktadır.

İmzalanan protokolle, yapı üretim sürecinde bölgedeki binaların denetlenerek, olumsuzlukların en aza indirilmesi hedeflenmiştir.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN

Sayı: 3247

Tarih: 08.10.1997

Konu: Proje Onayı Hakkı

"Genel Müdürlüğümüze gelen yazılı ve sözlü müracaatlardan; Müesseselerimize ve Bağlı ortaklarımızın mühendis bulunmayan bazı işletmelerinde serbest çalışan mühendis veya fen adamlarınca çizilen projelerin onaylanması aşamasında sorunlar çıktığı, uygulamalarda yanlışlıklar yapıldığı anlaşılmış ve dolayısıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması gereği hasil olmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca hazırlanarak 11.11.1989 tarih ve 20339 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren elektrik ile ilgili fen adamlarının yetki, görev ve sorumlulukları hakkındaki yönetmelik uyarınca fen adamları, gruplarına göre belirli bir güce kadar elektrik iç tesisat projelerini çizerek imzalayabilmekte ve yetkileri dahilinde mevcut tesislerin işletme ve bakımlarını yapabilmektedirler.

Dolayısıyla, fen adamlarının belirli bir güce kadar proje çizme ve bazı tesislerin işletme ve bakımlarını yapmaktan öte hazırlanan projeleri onay yetkileri bulunmamakta, ilgede kayıtlı yazıyla TEDAŞ Dağıtım Hat ve Şebekeleri Proje ve Tesis Daire Başkanlığı da bu konuya açıklama getirerek proje onay yetkisinin sadece mühendisler için olduğunu teyid etmektedir.

Bu nedenle elektrik gibi can ve mal emniyetini tehlikeye düşürecek bir alanda, fen adamlarının yetkileri içerisinde kalan güçlere kadar çizebilecekleri elektrik iç tesisat projelerinin kontrolünün elektrik mühendisleri tarafından yapılması, ilgili işletme biriminde elektrik mühendisi yoksa, elektrik mühendisi bulunan en yakın işletme birimlerinde kontrol edilerek onaylanması gerekmektedir.

Buna bağlı olarak uygulamamızda yukarıda belirtilen konulara dikkat edilmesi ve proje onayını gerçekleştirecek mühendis bulunan birimlerinizin tespit edilerek ilgililere duyurulmasının sağlanması hususunda gereğini rica ederiz."

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğü

K. Ramazan COŞKUN

Hamit ÖZKAN

Genel Müdür Vekili

Genel Müdür Yrd.

(Üyelerimizden, yukarıdaki genelgenin dışında işlem yapılan birimlerin, Şubemize bildirilmesini rica ediyoruz.)

EĞİTİM MERKEZİ

Şubemiz Eğitim Merkezi'nde görev yapan A.Tarkan TEKCAN'ın MMO İzmir Şubesi ile ortak girişimimiz olan EGE Kalibrasyon ve Metroloji Eğitim Merkezi Müdürlüğü'ne getirilmesi ile boşalan kadroda Anıl ARIKAN göreve başlamıştır.

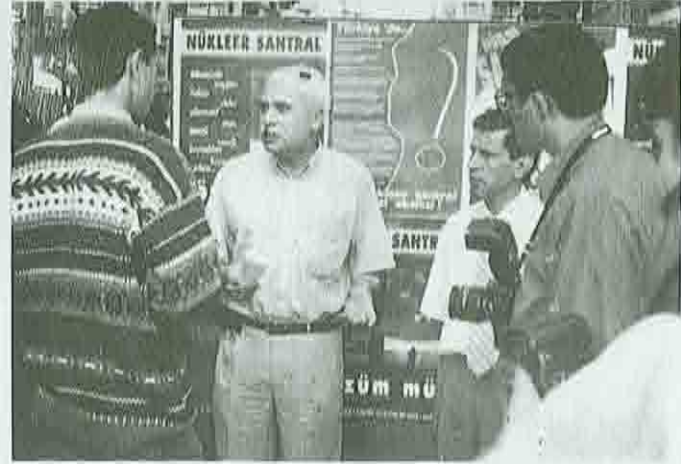
**ÜYELİK ÖDENTİLERİNİZİ
ÖDEDİNİZ Mİ?**

NÜKLEER SANTRALLAR ÇÖZÜM MÜ?

Geçmiş siyasi iktidarlarca başlatılan nükleer santral politikalarının Anasol-D iktidarınca da aynen devam ettirilmesi üzerine Şube Yönetim Kurulu'muzun kararı ile 4-15 Ekim 1997 tarihleri arasında NES Kampanyası gerçekleştirildi.

Kampanya, 4 Ekim Cumartesi günü Alsancak'ta Kıbrıs Şehitleri Caddesi girişinde oluşturulan imza masası ile başlatıldı.

Kampanya süresince doğaya ve insana zarar vermeyen alternatif enerji kaynakları dururken, riskli nükleer enerjinin kullanılmasının çözüm olamayacağını ve bu nedenle karşı olduğumuzu içeren dilekçeler imzaya açıldı. Kampanya çerçevesinde, yaptırılan afişler işyerlerine ve kentin değişik yerlerine asıldı. Toplanan imzalar Başbakanlığa verilmek üzere EMO Merkezi'ne gönderildi.

Kampanya 4 ve 11 Ekim'de yapılan aşağıdaki basın açıklaması ile kamuoyuna duyuruldu.

NÜKLEER ENERJİ SANTRALI İHALESİ İPTAL EDİLMELİ

• ABD'de 1978'den bu yana yeni nükleer santral kurulmadı. 1974'ten sonra siparişi verilen 116 santral iptal edildi. 1992 yılında faaliyete giren 3 santral ise ekonomik ömürleri dolmadan kapatıldı.

• Nükleer savunucularının bile güvenmediği TEAŞ ve Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TEAK) nükleer santral kurmaya kalkışıyor.

• Almanya 1975'den bu yana hiç nükleer santral yapmadı. Halkın tepkileri sonucu 4 nükleer tesis kapatıldı. (Wachtersdorf, Kalkar, Hanau, Hann-Uentrop)

• Türkiye Atom Enerjisi Kurumu eski Başkanı Prof.Dr. Ahmet Y. ÖZEMRE Türkiye'nin Almanya'dan 1150 ton nükleer atık satın aldığını, atıkların bir kısmının Isparta'da gömüldüğünü, bir kısmının ise Konya'da yakıldığını açıkladı.

• Avusturya'da 1978'de bitirilen santral, referandum sonucu işletmeye açılmadı.

• İtalya, 1987'de yapılan referandum sonucunda işletmeye hazır nükleer reaktörü ile beraber tüm nükleer programını iptal etti.

• Brezilya, yapımı bítmek üzere olan 2. santralından ve 1.1 milyar harcaldığı 3. santralından vazgeçti.

• TEAK eski Başkanı Prof.Dr. Nejat AYBERS, "1986'da Akkuyu projesinin durdurulması ile bütün hazırlıkların boşa gittiğini, yazılı dökümanların kaybolduğunu, TEAK güvenlik bölümü personelinin dağıtıldığını ve bugün bu bakımdan iyi durumda olmadığımızı açıkladı.

• Filipinler'de Marcos zamanında biten santral işletmeye açılmadı.

• İsveç, elektrik üretiminin %5'ini karşılayan tüm nükleer reaktörlerini 2010 yılına kadar aşamalı olarak kapatma kararı aldı.

• 1986 Çernobil kazasından sonra Türkiye'de çayda ve fındıkta radyasyon bulunmadığını açıklayan ilgili bakan yıllar sonra halktan özür diledi. Ancak, çayları içilmiş, fındıklar yenmişti...

• Rusya'nın Konstroma bölgesinde yapılan referandumda bölge halkının %97'si nükleer santrala "HAYIR" dedi.

• Hacettepe Üniversitesi Nükleer Enerji Mühendisliği Bölümü, Öğretim Üyesi Osman K. KADİROĞLU, TEK'te reorganizasyon çalışmaları sırasında nükleer santrallar dairesinin kaldırıldığını ve bu dairede çalışan deneyim kazanmış kadronun TEK'ten ayrıldığını, TEK'te nükleer konuları bilen teknik kadronun kalmadığını açıkladı.

• 1995 Monju ve 1997 Tokai kazaları Japon halkının nükleer enerjiye olan güvenini sarstı. Maki yerleşim bölgesinde yapılması düşünülen nükleer santrala, referandum sonucu, bölge halkının

%62'si "HAYIR" dedi.

• Fransa'da nükleer endüstrinin yolaçtığı finansman sorunları, nükleer vazgeçmeye yönelik eğilimi artırıyor.

• İTÜ Nükleer Enerji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Şarman GENÇAY, TAEK'in kurulduğundan bu güne 40 başkan değiştirdiğini, yönetimin sürekli değiştiği bir kurumda proje üretmenin ve istikrarı sağlamanın imkansız olduğunu, TAEK'de adam kayırma politikalarının devam ettiğini ve teknoloji kurmak için gerekli hazırlığın olmadığını belirtti. "Bu koşullar altında reaktörler hiçbir işe yaramaz" dedi.

• 1974 yılında Atom Enerji Ajansı, dünyada 2000 yılında 4500 nükleer santral olacağını öngörüyordu. Bugün dünyada sadece 440 nükleer santral var.

• Dünyanın kişi başına en çok elektrik tüketen ülkesi Norveç, hiçbir zaman nükleer santral sahibi olmadı.

• Son olarak, Japonya'da Tokai Mura Nükleer Enerji Santrali'nde tam 30 yıldır radyasyon sızıntısı olduğu ve bunun devlet kurumlarıncı bilinmesine karşın, 30 yıl boyunca halktan saklandığı öğrenildi.

Yukarıda sıraladığımız gerçekler bilinirken, niçin nükleer enerji santrali yapılmasında ısrar edilmektedir?

Risksiz alternatif enerji kaynakları varken, niçin insan yaşamını ve doğayı riske atan enerji santralleri tercih edilmektedir?

Öncelikle iletim ve dağıtım hatlarındaki kayıpların azaltılmasına yönelik olarak yapılması gereken yatırımlar, niçin nükleer enerji santrallerine yapılmaktadır?

Çevreye duyarlı kamuoyu tüm bu soruların yanıtlarını beklemektedir.

Elektrik Mühendisleri Odası olarak nükleer kartellerin talebi olarak başlayan ve 15 Ekim 1997 tarihinde teklifleri açılan Nükleer Enerji Santralleri İhalesinin iptal edilmesini ve bundan sonra enerji sektörüne ilişkin karar sürecinde ilgili sivil toplum kuruluşlarında yer almasını talep ediyoruz.

Yetkililerin, halkın sağlığı ve geleceği ile ilgili kararları, halka ve onun örgütü kuruluşlarına rağmen alamayacaklarını birkez daha duyuruyoruz.

Ve, Enerji Bakanı'na soruyoruz;
NÜKLEER SANTRALLAR ENERJİ SORUNLARIMIZA ÇÖZÜM MÜ?

EMO İzmir Şubesi YÖNETİM KURULU

TMMOB 2 KASIM'DA SUSURLUK'TAYDI

Bugünü, yarınını, çocuklarının geleceğini çetelere ipotek etmemekte kararlı insanlar. 2 Kasım'da Susurluk'ta toplandı.

Geçmişte bu kirli ilişkilere bulaşmamış siyasi partilerle, sendikalar, dernekler ve meslek odalarının birlikte düzenlediği mitinge, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve diğer illerin şubeleri yoğun olarak katıldılar. Mitingde konuşma yapan TMMOB Başkanı **Yavuz ÖNEN**, devletin organize suç bürolarından arındırılması ve demokratik Türkiye istemlerini dile getirdi.

SUSURLUK KÜTÜPHANESİ OLUŞTURULUYOR

Susurluk kazası ile ortaya çıkan devlet-mafya-aşiret-polis işbirliğinin bireylerde yarattığı öfkenin, toplumsal reflekse dönüşmesine neden olan **Aydınlık İçin Yurttaş Girişimi**, Susurluk skandalının aydınlatılmasına yönelik "**Dokunulmazlıklar Kaldırılmalı**" çağrısını geliştiriyor.

"**Yurttaşın Susurluk Raporu**" olarak açıklanan raporda Susurluk Bilgi Bankası oluşturulması için çalışmaların başlatılacağı duyuruldu.

Susurluk'un bir başlangıç değil, sonuç olduğu bildirilen raporda, yurttaşın talepleri şu şekilde sıralanıyor:

- 1- Sedat BUCAK ve Mehmet AĞAR'ın dokunulmazlıkları hemen kaldırılmalı ve çete sanıkları yargıya teslim edilmelidir.
- 2- Mafya ile Mücadele Yasa Tasarısı ceza alt sınırı 10 yıla çıkartılmalıdır.
- 3- Yargı bağımsızlığı, yargıç ve savcı güvenliği tam olarak sağlanmalıdır.
- 4- Davalardaki tanıklar mutlaka korunmalıdır.
- 5- Adli Kolluk Gücü oluşturulmalıdır.
- 6- MİT raporlarının gerçekliği araştırılmalıdır.
- 7- Çetelerle ilişkisi olduğu iddia edilen TSK üyeleri yargılanmalıdır.
- 8- Kimse ve hiçbir kuruluş "devlet sırrı" ya da "ticari sır" paravanının ardına sığınmamalıdır.

İZMİR'Lİ ONDAN UTANÇ DUYUYOR

DYP'nin düzenlediği bir toplantıda söylediği sözlerle Yaşar KEMAL ve Eşber YAĞMURDERELİ'ye hakaret eden Büyükşehir Belediye Başkanı Burhan ÖZFATURA, İzmir Demokrasi Platformu tarafından 31 Ekim 1997 tarihinde, belediye binasına siyah çelenklerin bırakılması ve yapılan basın açıklamalarıyla protesto edildi.

Atılan sloganlarla "düşünce düşmanı" ilan edilen Burhan ÖZFATURA aleyhinde, İzmir Barosu tarafından da Karşıyaka Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunuldu.

Odamızın da içerisinde yer aldığı Demokrasi Platformu'nun basın açıklamasını şu şekilde;

KAMUOYUNA

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Burhan ÖZFATURA, partisinin Çiğli İlçe Teşkilatınca düzenlenen toplantıda yaptığı konuşmada yazar Yaşar KEMAL ve Eşber YAĞMURDERELİ hakkında iğrenç açıklamalarda bulunmuştur.

Çağdaş İzmir söylemleri ile göreve gelen ÖZFATURA, göreve geldiğinin ilk günlerinde Anayasa'nın 24. Maddesi hakkında Refah Partisi'nin, İstanbul ve Ankara'nın Büyükşehir Belediye Başkanları ile verdiği ortak gazete ilanlarında ve Atatürk'ü savunan Chantal ZAKARI'ye yönelik açıklamaları ile anti-laik ve çağdışı bir anlayışın temsilcisi olduğunu belgelemiştir.

Yine göreve başladığından bugüne kadar Belediye'deki kadrolaşmanın da aynı anlayıştaki insanlarla gerçekleştirildiği, böylece kamu olanaklarını İslamcı-Milliyetçi yandaşlarına sunmuş ve sunmaya devam etmektedir.

ÖZFATURA'nın bir yandan Susurluk'ta ortaya çıkan çete ilişkilerini savunmaya çalışırken bir yandan da demokrasi, barış ve insan hakları mücadelesinde ülkemizde ve dünyada haklı ve saygın bir yer edinen Eşber YAĞMURDERELİ ve Yaşar KEMAL'e saldırılmasını bu gerici anlayışın bir ürünü olarak değerlendiriyoruz.

İzmir halkı, partisinin genel başkanı Susurluk'u sahiplenirken, esrar kaçakçılığında cinayete kadar sicilli insanları şerefli ilan ederken ağızını açmayan, işçilere "sülük" diyen, Ali KALKANCI ile ilişkisini açıklayamayan, laiklikten ve Atatürk'ten söz edenlere tahammül edemeyen belediyeyi ve yan kuruluşlarını radikal sağa teslim eden, demokrasiye ve aydınlanmaya karşı olan ÖZFATURA'yı istememektedir.

İzmir Demokrasi Platformu'nu oluşturan kuruluşların temsilcileri olarak; ÖZFATURA'nın Büyükşehir Belediye Başkanı kamusal kimliği altında tüm İzmir halkını bağlayan anti-demokratik icraat ve söylemleri kınıyor, bu icraat ve söylemlerin takipçisi olacağımızı bildiriyor, kamuoyunu duyarlı ve tepkili olmaya çağırıyoruz.

İZMİR DEMOKRASİ PLATFORMU

EMO YENİ BİLGİSAYAR MÜHENDİSİ ADAYLARIYLA TANIŞTI

9 Ekim 1997 tarihinde Ege Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nün bahçesinde, bilgisayar mühendisliği bölümüne yeni başlayan öğrencilerle, EMO İzmir Şubesi bir tanışma partisi düzenlendi. Bölümün üst sınıflarında okuyan öğrencilerin ve EMO'nun ortak organize ettiği partide amaç, Odayı ve EMO Genç'i mesleğe ilk adımını atmış gençlere tanıtmaktı.

E.Ü.Mühendislik Fakültesi Dekanı ve Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof.Dr.Metin ÇOLAK ve EMO'yu temsilen Yönetim Kurulu Yazman Üyesi Macit MUTAF birer konuşma yaptılar. Ayrıca tanışma partisine Oda Yönetim Kurulu'ndan Oğuz DİKENELLİ, Kalibrasyon Merkezi Müdürü Tarkan TEKCAN, Eğitim Merkezi Sorumlusu Anıl ARIKAN katıldılar.

EGE KALİBRASYON VE METROLOJİ MERKEZİ TEFRİŞİ TAMAMLANDI

Şubemizin Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi ile birlikte oluşturmayı kararlaştırdığı Ege Kalibrasyon ve Metroloji Eğitim Merkezi'nin tadilat ve tefriş işlemleri tamamlanıyor.

Tefriş işlemleri aşamasında merkezin gereksinim duyduğu aydınlatma armatürlerini, kablo kanallarını, güç, telefon ve ups prizleri ile anahtarları ve elektronik balastları armağan eden, **EAE ELEKTRİK A.Ş.**, **MÜTAŞ ELEKTRİK-ELEKTRONİK MÜH.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.**, **ENTES ELEKTRONİK CİHAZLAR SAN.TİC. A.Ş.**, **BALKİM MÜHENDİSLİK ELEK.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.**, **METESAN MÜHENDİSLİK VE TAAH.LTD.ŞTİ.**, **DEMİRBAĞ ELEKTRİK MALZEMELERİ SAN. VE TİC.A.Ş.**, **BOREL ELK.MAK.İNŞ.LTD.LTİ.** firmalarına katkılarından ve kurumsal dayanışmanın güzel bir örneğini sundukları için Yönetim Kurulumuz ve üyelerimiz adına teşekkür ediyoruz.

EMO, 4. GELENEKSEL SATRANÇ TURNUVASI

EMO'da gelenekselleşen satranç turnuvalarının 4.'sü 15-21 Aralık tarihleri arasında, Eğitim Merkezi'mizde, 19.00 - 22.00 saatleri arasında yapılacaktır.

Başvuru ve ayrıntılı bilgi için Şube'mizi arayabilirsiniz.
(Son başvuru tarihi 5.12.1997)

TÜRK TELEKOM A.Ş. İZMİR BAŞMÜDÜRLÜĞÜ EMO İŞYERİ TEMSİLCİLİĞİ SEÇİMLERİ YAPILDI

Elektrik, elektronik, bilgisayar mühendislerinin işyerlerinde örgütülüğün geliştirilmesi amacıyla 1994 yılında oluşturulan Türk Telekom A.Ş. İzmir Başmüdürlüğü işyeri temsilcilik seçimleri 30 Ekim 1997 tarihinde gerçekleştirildi.

50'ye yakın üyemizin katıldığı oylama sonucu seçilenler aralarında yaptıkları görev dağılımı sonucu Temsilciliğe Turan GÜMELİ, Temsilci Yardımcılıklarına, Şenay ABAKAY, Kubilay KELEŞ, Ece TAŞKENT ve İsmail ŞENSOYDAN getirildi.

Seçilen arkadaşları kutluyor, görevlerinde başarılar diliyoruz.

EMO GENÇ GEZİSİ

19 Ekim 1997 tarihinde EMO Eğitim Merkezi'nde organize edilen Selçuk-Keçikalesi tırmanışı ve Selçuk-Şirince gezisi otuziki kişinin katılımıyla gerçekleştirildi. Kötü hava koşullarına rağmen, oldukça zorlu bir tırmanış parkuru olan Keçikalesi zirve yürüyüşü, başarı ile gerçekleştirildi.

Eski Rum evleriyle korunmaya çalışılan Şirince, bu tarihi özelliği ile sonbahar aylarında bile turistlerin uğrak yerlerinden biri. Şehirden oldukça uzak, doğayla yapayalnız ayrıca şaraplarıyla da ünlü olan Şirince herşeyiyle ilgiye muhtaç yine de şişşirin bir köy.

EROZYONLA MÜCADELE HAFTASI YAKLAŞIYOR

TEMA Vakfı İzmir Gönüllü Temsilciliği 01.11.1997'de çalışmalarına başladı. Geçen bir yıla yakın sürede İzmir'deki üye sayısı 1500'e ulaşmış durumda. Geziler, konserler, yarışmalar, dia ve video gösterileri, fidan dikimleri, eğitim ve tanıtımlar yaparak, fuar ve festivallerde standlar açarak daha çok sayıda İzmir'liye ulaşmayı hedefliyor.

Yapılan bağışlarla kendi bürosuna kavuşan İzmir Temsilciliği 24 Ekim 1997'de açılış kokteyllerini gerçekleştirdiler.

İletişim Tel : 0. 232. 464 58 68

Adres : 1479 Sok.No:5/13 Alsancak

TEMA'nın Erozyonla Mücadele, Ağaçalandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Haftası nedeni ile hazırlanan kağıt ve metal yaprak rozetlerini Kasım ayı süresince bürolarından edinebilirsiniz.

1 adet metal yaprak rozet : 400.000 TL

1 adet kağıt rozet : 10.000 TL. (100'lü paket)

TEMA Vakfı bütün ilgili resmi ve gönüllü kuruluşları, basın erozyon tehlikesinin varlığını ve dehşetini kamuoyunun bilincine yansıtma, bilinçli kamuoyu baskısı ve desteği ile bu tehlikeye karşı bir devlet politikasının oluşturulmasına yardımcı olmaya, ulusal bir hareketin parçası olmaya ve bu sorumluluğu genç kuşaklara maaletfine davet ediyor.

SANDIĞIMIZ VAKFA DÖNÜŞÜYOR

Kurulduğu 1993 yılından bu yana çalışmalarını yürüten EMO İzmir Şubesi Biriktirme ve Yardımlaşma Sandığı'nın son Genel Kurul'da işbaşına gelen İdare Kurulu, sandığın vakfa dönüştürülmesi için sürecin başlatılmasına karar verdi.

İdare Kurulu halen dayanışma ve biriktirme amacına uygun olarak faaliyetini yürüten sandığımızın, toplumsal ve mesleki özelliklerle zenginleşerek vakfa dönüşmesini arzu etmektedir.

Bu amaçla **22 Kasım 1997 Cumartesi günü, saat 13.00'de Şube Lokali'nde toplantı düzenlemiştir.** Toplantıda Hukuk Danışmanı'mızın hazırladığı taslak vakif senedi ile vakfın üstleneceği misyonlar tartışmaya açılacak.

Tüm üyelerimizi toplantıya katılmaya ve katkı vermeye çağırıyoruz.

ŞUBE DANIŞMA KURULU TOPLANDI

EMO İzmir Şubesi Danışma Kurulu, III. toplantısı 21 Ekim 1997 tarihinde yaptı. EMO ve Şube çalışmaları hakkında bilgi verilen ilk gündem maddesinde söz alanlar, eğitim çalışmalarının daha geniş kitleye duyurulmasını, eğitim seminer notlarının bültende yayınlanmasını, mühendislik uygulamalarına ilişkin ödül çalışması yapılmasını, Enerji Tasarrufu Haftası'na yönelik yarışma açılmasını istediler.

İkinci gündem maddesinde söz alan konuşmacılar, üyelerin Genel Kurula motive edilmesi ve tartışmaya açılacak konulara katılımın sağlanması gerektiğini belirttiler. Genel Kurul'da tartışmaya açılacak konu önerileri şu şekilde; **Nükleer Enerji Santralleri, Vakıf Oluşumu, Nasıl Bir Enerji Politikası?**

MESUT ULUTAŞ'I ANIYORUZ

Şubemiz 18. Dönem Yönetim Kurulu Başkanlığı sırasında yakalandığı kalp rahatsızlığı sonucu, yitirdiğimiz **Mesut ULUTAŞ'**ı aramızdan ayrılışının 9. yılında anıyoruz.

Yaşamını demokrasi ve teknik eleman mücadelesine adanmış, uzun yıllar EMO'nun değişik organlarında görev alan **ULUTAŞ'**ı anma programına tüm üyelerimizi ve sevenlerini bekliyoruz.

Tarih: 27 Aralık 1997 • **Saat:** 12.00 • **Yer:** Örnekköy Mezarlığı
SÖYLEŞİ : "TEKNOLOJİK DEĞİŞİM VE SOSYAL YAŞAMDA YARATTIĞI SORUNLAR"

Saat: 14.00 • **Konuşmacı:** İsmail Hakkı KURT
(Harb-İş Sendikası Eğitim Uzmanı, Mühendis, İktisatçı)

ŞUBE DANIŞMA KURULU

IV. TOPLANTISI 25 KASIM'DA

EMO İzmir Şubesi, Danışma Kurulu IV. toplantısını 25 Kasım 1997 tarihinde, saat 18.00'de, Şube Lokali'nde gerçekleştirecek

Eski ve yeni Şube Yönetim Kurulu üyeleri ile komisyon üyeleri ve işyeri temsilcilerinden oluşan Kurul'un toplantısında Şube Genel Kurulu'na yönelik çalışmalar görüşülecek.

ŞUBE GENEL KURULUNA HAZIRLANIYORUZ

Şube Yönetim Kurulu'muz Ocak 1998'de yapılacak Şube Genel Kurulu'nda tartışmaya açılacak konu başlıklarını belirlemeye başladı.

Şube Danışma Kurulu'nun Ekim ayı toplantısında alınan öneriler ışığında değerlendirme yapan Yönetim Kurulumuz, aşağıdaki konu başlıklarında çalışma grupları oluşturularak Genel Kurul'a sunulmak üzere, rapor hazırlanmasını kararlaştırmıştır.

Çalışma gruplarına aktif katkı ya da doküman desteği vererek katılmak isteyen üyelerimizi bekliyoruz.

- Enerji Raporu (bölgesel ağırlıklı)
- Telekom Raporu
- Profesyonel (uzman) Mühendislik
- Enerji Tasarrufu Bilincinin Toplumda Yaygınlaştırılması

1988 YILI BİLİRKİŞİ LİSTELERİ HAZIRLANIYOR

2942 sayılı yasanın 15. Maddesi gereği TMMOB aracılığı ile valiliklere ve mahkemelere sunulan bilirkişi listeleri hazırlanmaktadır.

Aşağıda belirtilen konularda bilirkişi olarak görev almak isteyen İzmir, Aydın ve Manisa il ve ilçelerinde bulunan üyelerimiz 30 Kasım 1997 tarihine kadar Şubemize başvurabilir.

Başvurularda üyenin aidat borcu olup olmadığı, çalışma konusu ve deneyimi, konu ile ilgili aldığı eğitimleri gözönüne alınacaktır.

GRUPLAR :

1- Yüksek Gerilim Hatları, Enerji Nakil Hatları, Trafo Merkezleri ve Ölçü Kabinleri

a) Yapım sırasındaki iş kazaları, arsa ve arazi ihtilafları, irtifak ve istimlak kanunları ve benzeri anlaşmazlıklar.

b) İşletme ve bakım süresince meydana gelen arızalar, iş kazaları konusunda meydana gelen anlaşmazlıklar.

2- Şehir ve Kampüs Tesisleri, Turistik Siteler ve Alçak Gerilim Şebekeleri

3- Konutlar, İşhanları, Atölye ve Depolar, Ambarlar

4- Fabrika Tesisleri, Dizel Generatörleri, Otomatik Kumanda Sistemleri, Kesintisiz Güç Kaynakları

5- Elektronik ve Haberleşme Tesisleri

6- Güvenlik ve Yangın Uyarı Sistemleri

7- Ölçme, Sayaç ve Tarifeler ve Kompanzasyon Sistemleri

8- Kablo Yayın ve Uydur Anten Sistemleri

9- Bilgisayar Yazılım, Donanım Sistemleri ve Malzemeleri

ŞUBEMİZ YAPI '97 FUARINDA

Yapı-endüstri merkezince 19-23 Kasım 1997 tarihleri arasında düzenlenen **Yapı '97-İZMİR** fuarına Şubemiz de katılıyor.

Kültürpark'ta 14 no'lu binada gerçekleştirilecek fuarı ziyaret etmek isteyen üyelerimiz davetiyelerini Şubemizden edinebilirler.

**YILBAŞINDA
BOZDAĞ'DAYIZ**

"GÖLCÜK MOTEL"
(31 Aralık '97 / 1-2-3 Ocak '98)

4 gece, yarım pansiyon
0-6 yaş ücretsiz,
12 yaşına kadar %50,
18 yaşına kadar %30 indirim

ODEMELER: Kasım, Aralık, Ocak
Ayhan'a eşit olarak
BEZERVANON: EMO İzmir Şubesi
Ünvanına ve Yarıdağına Sadık

**GELENEKSEL
EMO GECESİ**

43. KURULUŞ
YILDÖNÜMÜMÜZÜ
KUTLUYORUZ...

13 Aralık 1997 Cumartesi - Balçova Termal Tesisi

**40. VE 25. MESLEK YILINI
TAMAMLAYAN ÜYELERİMİZ**

13 Aralık 1997 tarihinde Balçova Kardelen Salonunda yapılacak Kuruluş Yıldönümü Gecesi'nde, meslek yaşantısında 40. ve 25. hizmet yılını tamamlayarak plaket ve belge almaya hak kazanan üyelerimizin isimleri şu şekilde;

40. Yılı

(269) Nahit YORULMAZ (366) Fikri AKYILDIZ (370) Z. Dündar AKPINAR
(386) Necmettin GÜLB (1171) Melimet ÇÖNKÜ

25. Yılı

(3589) E.Rıza GÜNALP (3577) Zahir FENER (3597) Nevzat EVGİN
(3598) Faruk ÇAKAREL (3622) Ramazan TEKİR (3738) Bülent MINDEK
(3745) Necdet TEKSOY (3762) Mehmet POLAT (3766) Ali KUYUCU
(3795) Necdet CİMTALAY (3810) Kadir TAN (3820) İ.Yaşar KARAMANLI
(3823) Süleyman GÜLERYÜZ (3824) Müjdat ÇATALYÜREK (3854) Mustafa ÖZÇELİK
(3858) Fahrettin SAYGILI (3861) Ali KAYA (3862) Sami ÖZÇELİK
(3884) Tahir BORA (3905) Ahmet KARANCI (3915) Aydın ÖZÇALIK
(3936) Erdiğ ÖZÜNER (3947) Abdülkadir ÇARIKÇI (3950) Sermet YENTÜR
(3960) Orhan GİDER (3970) Bülent TANAY (3978) Orhan MALKARALILAR
(3987) Mahir KÖPÜKLÜ (4009) Alimet UZUNOĞLU (4109) M.Serdar MERDİN
(5374) Hasan KILDİŞ (14392) Hulusi KAYA (19386) Mete ÖNBAŞLI

**PERİYODİK BİLGİSAYAR
KURSLARIMIZ DEVAM EDİYOR**

WWE I : Pazartesi-Perşembe 16.00-19.00
WWE II : Pazartesi-Perşembe 19.00-22.00
WWE III : Salı-Cuma 16.00-19.00
WWE IV : Salı-Cuma 19.00-22.00
WWE V : Cumartesi-Pazar 13.00-16.00
WWE VI : Cumartesi-Pazar 16.00-19.00
ACAD : Cumartesi-Pazar 09.00-13.00
C : Çarşamba

WWE: Windows/Word/Excel-Toplam: 60 Saat 20.000.000.TL
ACAD: Auto CAD R13-Toplam 40 Saat 15.000.000.TL
C:C++ Programlama Dili-Toplam: 24 Saat 10.000.000.TL
PASCAL: Pascal Programl. Dili-16.00-19.00 / 19.00-22.00

Bilgi için Tel: 421 35 45

MÜHENDİS ARAYAN FİRMALAR

• **EN-KO ELEKTRONİK**, endüstriyel otomatik kontrol sistemleri tasarımında görevlendirilmek üzere yazılım ve donanım deneyimli, İngilizce ve "C" programlama dillerini bilen elektronik mühendisi. (Banu Öcal DALGIÇ : 376 7806)

• **TEKNİK POMPA**, A.O.S.B'de görevlendirilmek üzere taahhüt ve proje konusunda deneyimli elektrik mühendisi. (Nejat DAVASLI : 376 72 30)

• **POLINAS**, elektrik bakım bölümünde görevlendirilmek üzere elektrik, elektronik mühendisi. (Enis TANIK : 0.236.233 04 70)

• **TETSAN A.Ş.**, Bursa satış bürosuna satış ve tanıtımda görevlendirilmek üzere elektrik mühendisi. (Tel: 0.224.223 13 91)

• **ÇANAKKALE ÇİMENTO** Fabrikası, enstrümandan anlayan elektrik mühendisi. (İlker AKMAN: 0. 286.682 72 00 -10 hat)

• **DÜNYA ELEKTRİK**, satış departmanında görevlendirilmek üzere elektrik mühendisi. (469 77 72)

• **YÜKSEL PROJE**, İzmir metro kontrollüğünde görevlendirilmek üzere, İngilizce ve Word, Excell programlarını bilen elektrik mühendisi. (Oğuz Faik ÖZYEMİL : 445 17 04)

• **SUN TEKSTİL**, A.O.S.B'de görevlendirilecek elektrik-elektronik mühendisi. (Aydın ÖZTÜRK: 376 79 94)

EĞİTİM MERKEZİ SEMİNER PROGRAMI

Doğru Akım (DA) Motorları ve Sürücü Devreleri (Çetin KAVURT)	Genel Elektrik Makinaları (Fahih BODUR)
20 Kasım 1997 - 09. ⁰⁰ -18. ⁰⁰ 12.000.000 TL.	25 Kasım 1997 - 09. ⁰⁰ -18. ⁰⁰ 12.000.000 TL.
Orta Gerilim Şebekelerinde Karşılaşılan İşletme Sorunları ve Çözüm Önerileri (Deniz KÜLTÜR)	PLC'lerin Genel Prensipleri (Berna ÖNAL)
11 Aralık 1997 - 16. ⁰⁰ -20. ⁰⁰ 6.000.000 TL.	7 Ocak 1998 - 09. ⁰⁰ -16. ⁰⁰ 8.000.000 TL.
PC Tabanlı Veri Toplama Kontrol (Tolga AYAY)	Motoryüklerinin Özelliği ve Bağlı Fiderlerde Koruma Ayarları (Deniz KÜLTÜR)
4 Şubat 1998 - 13. ⁰⁰ -17. ⁰⁰ 8.000.000 TL.	20 Şubat 1998 - 16. ⁰⁰ -20. ⁰⁰ 6.000.000 TL.
Tartım ve Dozajlama Kontrol Sistemleri (Banu ÖCAL)	AYRINTILI BİLGİ İÇİN, EMO EĞİTİM MERKEZİ
25 Şubat 1998 8.000.000 TL.	Tel: 421 35 45 Faks: 464 32 00

ELEKTRİK HUKUKU

Elektrik enerjisi insanlar tarafından üretim ilişkisi içerisinde kullanılmaya başlandığından bu yana hukuk açısından sorunlu bir alan olmuştur. Sorunların tamamı elektrik enerjisinin yapısından kaynaklanmaktadır.

Hukuk, bir mal olmayan ve fakat ekonomik değeri olan ve üretimi zinciri içerisinde bir değer oluşturan "bu şey" in yarattığı birçok sorunu çözmek için önemli zorlamalar yaşamış ve birçok yerde de sorunu çözebilmek için kendi temel ilkelerinden vazgeçmiştir. Örneğin, hala hukuk fakültelerinde Ceza Hukuku'nun temel ilkesi olan "Kanunsuz suç ve ceza olmaz" ilkesindeki kıyas yasağının tek istisnası olarak "elektrik hırsızlığı" verilir.

Özel hukukta ise elektrik, en önemli özelliğini tekeli yapısı ile göstermiştir. Elektrik üretimi, iletim ve dağıtımın özelliğinden dolayı bir tekel oluşturmakta ve elektrik üreticisi veya dağıtıcısı mutlak olarak tekel haline gelmektedir. Bu, tüm sistemini rekabet unsuru üzerine kurmuş olan kapitalizm için ciddi bir sorun oluşturmaktadır. Devletin elektrik üretim, iletim ve dağıtım hizmetlerini görmesi de sorunu tam olarak çözmemiştir. Bir tekel olan elektrik idaresi birçok alanda bu gücünü kullanmış ve birçok dolaylı vergi, elektrik idaresi tarafından toplanmıştır.

Ülkemizde 1982 yılına kadar, elektrik enerjisi TEK tarafından üretilerek, tüketim merkezlerine göre kadar getirilmekte ve buralardan belediyelerce devralınarak abonelere dağıtılmakta idi.

1982 yılında, 2705 sayılı yasa ile bu sistem değiştirilmiştir. Türkiye Elektrik Kurumu yeni bir yapılanma içerisinde düzenlenmiş ve elektrik dağıtım hizmeti belediyelerden alınarak, bölge bazında kurulmuş olan elektrik dağıtım müesseselerine devredilmiştir. (Bu arada, kanunların süratle uygulanmasına bir örnek olarak, belediyelerin elektrik hizmetlerine ilişkin olan malvarlıklarının devr işlemleri, yasanın iki yıllık üst sınırına karşın, halen bitirilmiş değildir.) Daha sonra, dağıtım müesseselerinin bölge düzeyinde olan örgütlenmeleri değiştirilmiş ve il düzeyine getirilmiş, üretim ve iletim de ayrı müesseseler olarak örgütlenmiştir. Sonra bu da değiştirilmiş ve TEK ortadan kaldırılarak Türkiye Elektrik Dağıtım ve Türkiye Elektrik Üretim İletim A.Ş. olarak iki kamu iktisadi teşkilatı kurulmuştur. İl ve santral bazındaki tüzel kişilik yapıları da korunmuştur. Halen de bu sistem yürürlüktedir.

Bu arada İmar Kanunu'na göre tüm yetkilerin belediyelerde (mücavir alan sınırı dışında Valiliklerde) olması da birçok sorun yaratmıştır ve yaratmaktadır. Elektrik dağıtan tekel ile belediyelerin kuralları her zaman uyum sağlamış ve yasal olarak belirleyici olan idari merkezin yanı sıra fiili olarak belirleyici olan bir merkez daha doğmuştur. Üstüne üstlük bir idari merkez olan TEDAŞ'ın idari yanı gittikçe zayıflatılmış ve abonenin elindeki kamu denetimi silahı gün geçtikçe zayıflatılmıştır. Bazı bölgelerde TEDAŞ birimleri özelleştirilmiş, bazı hizmetler ise taşeronlar eli ile verilmeye başlanmıştır. Bu kendi personeli açısından dahi birçok sorun

getirmiştir. Keza köyden kente düzensiz göç de dağıtım ve üretim tekelini çok güç durumlara sokmuş ve bu da birçok soruna neden olmuştur.

Elektrik mühendisliği mesleğinin toplum yararlarına uygun olarak gelişmesinden, Anayasal bir kamu kuruluşu olarak sorumlu olan Elektrik Mühendisleri Odası, kendisini elektrik hukukunun uygulanmasını izleme anlamında da görevli kabul etmektedir. Bu nedenle uygulamadan doğan sorunların, yargı mercilerine yansın veya yansın, Odaya iletilmesi ve Oda organlarında tartışılması büyük önem taşımaktadır.

Bültenin bu köşesine üyeler ve üçüncü kişiler tarafından iletilen enerji hukuku ile ilgili sorunlar için ayırmayı düşünüyoruz. Bu şekilde bilgi merkezi olmasını arzuladığımız bu köşeye, tüm üyeler (üye olmayan kişilerden de), herhangi bir şekilde tanık veya ilgili oldukları TEDAŞ, TEAŞ veya diğer kamu makamları ve hatta özel kişiler arasında doğmuş olan elektrik hukuku ile ilgili özel ve genel sorunları EMO İzmir Şubesi'ne iletebilirsiniz.

Av.M.Zeki İŞLEKEL

güler
mühendislik
ELEKTRİK SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

**Proje - Taahhüt - A.G./O.G. Elektrik
Malzemeleri Satışı**

Rafet Güler
Elektrik Mühendisi

Satış Programımız

Metesan Bayiliği - Aktif Reaktif Sayaçlar - Her Türü
Elektrik Kablosu - Kontaktörler - Otomatik Sigortalar
Elektrik Panoları - Kompanzasyon Panoları
Aydınlatma Armatürleri - Anahtar ve Priz Serileri
O.G. Kablo Kroşeleri

1362 SK. NO:18/D ALTANHAN ÇANKAYA - İZMİR
TEL: (0.232) 4821600 - 4412143 FAX: 4412143

ŞUBE: Atatürk Organize Sanayi Bölgesi
TEL/FAX: (0.232) 376 55 29

KARANLIK SENARYOLARI TEKRAR GÜNDEMDE

İşbaşındaki koalisyon hükümetine başkanlık eden Mesut Yılmaz, 22 Ekim 1997 tarihinde yaptığı bir açıklama ile yakında ülkenin birçok yerinde enerji kısıntılarına gidileceğini açıkladı.

Enerji sektörünün ilgili meslek kuruluşu Elektrik Mühendisi Odası'nın yöneticileri olarak yıllardır sıkça dile getirilen bu söylemlerin her gündeme gelişinde yaptığımız araştırmalarda hep art düşünce ile karşılaştık. İktidarlar değişti ancak senaryolar hiç değişmedi. İşbaşına gelenler özelleştirmeyi bir yandan günü kurtaracak sıcak para, bir yandan da kendi yandaşlarına kaynak yaratmak olarak gördüler. Bu nedendir ki iktidarlarının sonunu göremedikleri ömürlerinde, olabildiğince hızlı davranarak devletin nimetlerinden alabildiğince fazla istediler.

İşte bu nedenle enerji kesintisi söylemlerinin ardında hep peşkeş çekilecek ihaleler ve komisyonlar çıktı.

Enerji sektörünün sorununun çözümü üretim, iletim ve dağıtım mekanizmalarının parçalanarak el değiştirmesi değil, bütün olarak işletilmesidir. 1980 yılından bu yana izlenen politikalarla enerji sektöründe sorunlar giderilememiş tam tersine daha da derinleştirilmiştir. Özelleştirme beklentileri ve günlük politikaların sonucu, gerekli yatırım ve iyileştirmeler zamanında yapılamamıştır.

Sağlıklı bir sanayi politikası bulunmayan Türkiye, elektronik ve bilgisayar sektörlerinin yerine fazla enerji tüketen, gelişmiş ülkelerin terk ettiği kirliliğe kucak açarak sanayisini geliştirdiğini sanmış ve sanayicileri enerji üretmeye teşvik etmiştir. Sanayicilerimiz bir yandan kendi tüketeceği enerjiyi garanti altına alırken bir yandan da fazla üretimini satarak kar edeceği düşüncesi ile bu tekliflere sarılmış ve ardarda küçük güçlü santrallerle verimsiz ve dağınık tesislerin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Bir kez daha altını çizmek gerekirse;

Yıllardır ülke gündemine getirilen özelleştirme çalışmalarından Türkiye'nin çıkarı olmamış, tam tersine üretim ihmal edilerek her yıl %10'luk kurulu güç ilavesi, yerini %0.5 ile %1.5 oranlarında kalmış, yüksek kayıpların gözlendiği dağıtım şebekelerinde, gerekli iyileştirmeler yapılmazken bir yandan da siyasi tercihlerle işbaşına getirilen bürokratlar, kurumda huzursuzluk yaratarak iş verimini olumsuzlaştırmıştır.

Refahiyol iktidarı döneminde içlerinde İzmir ve Manisa'nın da bulunduğu 25 bölgenin elektrik dağıtımını ihaleye çıkarılmış ve teklifler alınmıştır. İzmir ve Manisa'nın elektrik dağıtım işine talip olan firmalardan birisi başkanlığını Burhan ÖZFATURA'nın yürüttüğü çok ortaklı İZMAŞ A.Ş., diğeri SÜZER HOLDİNG'dir. İZMAŞ A.Ş.'nin yöneticileri İzmir'i temsil ettiklerini bildirerek, ihalenin kendilerine verilmesini istemektedir.

İZMAŞ A.Ş. temsilcilerinin basında da yer alan, bildirilerine göre çok ortaklı olmayan kuruluşlarının İzmir'in elektrik dağıtım işini almaları çok tehlikeli. Böyle bir durumda İzmir halkı hem çok para ödeyecek hem de karanlıkta kalacaktır.

İstanbul'un Anadolu Yakası'nın elektrik dağıtım işi AKTAŞ'a verilirken, her türlü oyunla İstanbul halkına bir yandan eziyet çekirip, bir yandan usulsüz işlemlerle daha fazla kar ederlerken Uzan'lar

ÇEAŞ'ı ele geçirmek için türlü oyunlar oynarken Sayın İZMAŞ yöneticileri neden karşı çıkmadılar? Acaba halkı mı yoksa kendilerini mi düşünüyorlar? İZMAŞ A.Ş. yöneticileri bu çelişkileri açıklamaları gerekir.

Biz çok iyi biliyoruz ki İzmir'in elektrik işinin tek kişide ya da çok ortaklı bir şirkette olması İzmir halkının yaşantısını değiştirmeyecektir. Ne daha kaliteli ne de daha ucuza enerji kullanacaktır. İzmir halkı daha çok demokrasiye sahip olmayacaktır. İzmir halkının gereksinimi olan sağlık, eğitim ve benzer sosyal gereksinimlerine çözüm bulunamayacaktır.

Özelleştirmeyi ve taşeronlaştırmayı savunanların İzmir'in sayaç okuma işini üstlenen SET elektrik firmasını dikkate izlemelerini istiyoruz. Az işçiyi çok iş yapıp, fazla kar edinme hırsıyla çalışan özel şirketin geldiği durumu yine TEDAŞ çalışanları düzeltmeye çaba göstermektedir. Dün Aktaş'ta, Aydın TEDAŞ'ta yaşananlar bugün İzmir'de yaşanmakta ve İzmir halkı cezalandırılmakta, hayali faturaları ödemek zorunda bırakılmaktadır.

Ulkeyi yönetmek için oy isteyenlerin, idarecilik yerine tüccarlık yaparak, halkımızın sahip olduğu değerleri satmaya çalışmaktan vazgeçmelerini istiyoruz.

Balkım

MÜHENDİSLİK ELEKTRİK San.Tic.Ltd.Şti.

Elektrikte Güvenlik

Merkez : Gazi Bulvarı No: 42/B Çankaya-İZMİR
Tel & Fax : (0.232) 489 07 25-434 64 21-441 27 45
Şube : 120314 Sk. No: 5-L Yenışehir-İZMİR
Tel : (0.232) 469 60 38 (4 Hat).

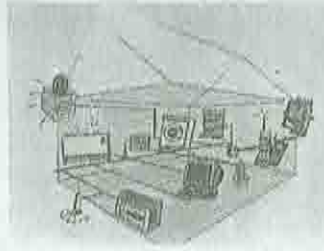
EV OTOMASYON MODEMİ

Yeni geliştirilen ev tipi modem, ana kablolu sistem yoluyla evin herhangi bir yerinden elektrikli ev aletlerini kontrol edebilme yeteneğine sahiptir. TDA5051 Ev Otomasyon Modemi iki telli ac/dc şebeke veya elektrik hatları üzerinden sayısal işaretlerin iletilmesini yapabilmektedir. Hem alma hem de gönderme kısımları arabağdaşını aktif edebilmek için düşük baud hızında sayısal olarak yeterli modülasyon ve demodülasyon yapabilmektedir. Başka bir deyişle bir veya daha fazla ev aletleri arasındaki arabağdaşım bir elektrik anahtarını açıp kapatabiliriz. Ayrıca bu sistemin maliyeti de oldukça düşüktür şöyle ki; sadece 5V güç kaynağı, isteğe bağlı olarak micro C ve standart quartzkristal osilatör yeterlidir.

Philips Semiconductors,

Corporate Centre, Bldg BE-p 047, 5600 MD Eindhoven, The Netherlands

Tel : + 31-40-2722091 • Fax: + 31-40-2724825

2 KANAL ALAN KAYDEDİCİ

Dash II modeli kaydedici şu özellikleri içermektedir; kompakt, laser kalitesinde baskı (300 dpi), 5" enli kart, dahili olarak doldurulabilen batarya, DSP filtreleme, her kanal için 512 K RAM ve dataları işlemek/test edebilmek için ön panelde yer alan floppy disk sürücüsü. Kaydedici dc'den 1 kHz'e 125 mm/s'e kadar kart hızlarındaki frekanslarda 50 mv-350 V (isoelli) işaretleri kaydedebilir. Ayrıca dayanıklı kasa ve koruma dizaynı sayesinde zor koşullarda kullanıma uygun bir kaydedicidir.

Astro-Med Inc.

600 E Greenwich Ave, Astro-Med Ind Park,

West Warwick, RI 02893, USA

Tel : + 1-401-8284000 • Fax: + 1-401-8222430

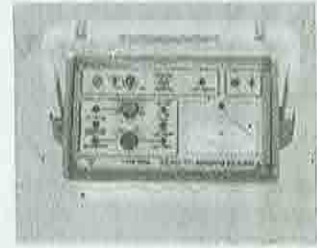
YÜKSEK VOLTAJ TEST EDİCİ

Yüksek voltaj test edici AC62 serisi II uluslararası standartlara uyan dielektrik stress test etme özelliğine sahiptir. Çıkış voltajı hem dc hem de ac olarak 0-2 kV arasında ayarlanabilmektedir. Kısa devre akımı ise 100 mA ile sınırlanmıştır. Güvenlik sistemleri alınan bu alet değeri çekmeli 6 kV pistol de bulunmaktadır. Hata ikazı ışık ve ses ikazı ile yapılmaktadır.

Française D'Instrumentation

44 rue des Noes, 10000 Troyes, France

Fax : +33-3-25712899

KIZILÖTESİ LED

Sadece 50 micron çaplı olan bu led 50 mA/880 nM/2 mW çıkışlı bir ışın yaymaktadır. OED 884 tipi led kızılötesi linkle beraber fibre optic linklerle de iletişimde bulunabilmektedir. Spetral hat yarı genişliği 45 nm ve yükselme/düşme zamanları 20 nano saniyedir.

Centronic Inc.

2088 Anchor Court, Newbury Park,

CA 91320, USA

Tel : +1-805-4995902 • Fax : +1-805-4997770

50 MICRONS

KARTVİZİT PC

Siyah-beyaz LCD bir ekrana sahip olan PC kartı kenarındaki küçük düğmeler yardımıyla bilgisayara kayıtlı adresleri, takvimi ve yapılacak işler listesini gösteriyor. 40 gram ağırlığındaki kart, iki lityum-iyon pil ile 6 ay çalışıyor. Ekim ayı içinde piyasaya çıkan bu kartın fiyatı 200 dolar olarak bellirlendi.

Franklin Eletronik Publishers,

One Franklin Plaza, Burlington NJ 08016 USA

TÜRKİYE'NİN ENERJİ POLİTİKASI VE NÜKLEER SANTRALLER

Türkiye'nin enerji arz sisteminin genel yapısı göz önüne alındığında, ülkemizin geleneksel enerji kaynakları açısından zengin olarak kabul edilebileceği bir gerçektir. Her ne kadar doğal rezervlerimizin miktar ve nitelik yönünden belli başlı dünya rezervleri ile karşılaştırılması halinde nispeten yetersiz kaldığı bir gerçekse de Türkiye'nin özellikle hidro-elektrik potansiyeli yönünden pek çok dünya ülkesinden daha şanslı olduğu görülebilecektir. Bu bağlamda, özellikle petrol ve doğal gazda bilinen rezervlerimizin yetersiz olup yerli linyitlerimizin de ısı değerleri düşük olduğundan enerji eşdeğerleri pek yüksek değildir. Ancak gerek zengin hidro-elektrik potansiyel, gerekse biyo-kütle, güneş, jeotermal ve rüzgar enerjilerinden geniş olarak yararlanma olanakları mevcuttur.

Türkiye'de gerçekçi bir enerji politikasının formülasyonu, resmi söylemin aksine, mutlaka nükleer enerjinin atılacağı devreye sokulmasını gerektirmektedir. Ancak bu önermenin altında salt çevrecilik yönünden duygusallıkla hareket edilmesi yeterli olmayıp; nükleer enerjinin (en azından şimdilik) neden **Kabul edilemez** bir bela olduğunun ardındaki gerçeklerin ve enerji talebinin karşılanması yönündeki geçerli alternatiflerin akılcı bir şekilde irdelenmesi zorunlu bulunmaktadır.

Öncelikle ülkemizin enerji sektörü ile ilgili bazı rakamları inceleyelim: 1990-1994 yılları arasında birincil enerji üretimi yıllık ortalama %3.2, tüketim ise %4.2 oranında artmıştır. Aynı dönemde elektrik enerjisi toplam kurulu gücü yıllık ortalama %5.7'lik bir artışla 15816 MW'dan 20857 MW'a çıkmış olup; elektrik enerjisi üretiminin yıllık ortalama artış hızı %8.5 olarak gerçekleşmiştir. 1997 yılı itibarıyla toplam kurulu güç 21971 MW'a, fiili elektrik enerjisi üretimi ise 100000 GWh'a ulaşmış bulunmaktadır.¹ Ancak halihazırdaki taşıma ve dağıtım kayıpları da yaklaşık 12 GWh dolayında seyretmektedir.

Şimdi bu rakamların ışığında, uzun dönemli elektrik enerjisi talep projeksiyonlarına bir göz atalım: Yine devletin resmi verilerine göre, alternatif büyüme senaryolarına dayalı, uzun dönemli elektrik talep çalışmaları, talebin 2000 yılında 120000-130000 GWh ve 2010 yılında ise 240000-270000 GWh arası değerlere ulaşacağını göstermektedir.² 2000 yılı için öngörülmesi bulunan toplam kurulu güç 27930 MW olup; planlanan nükleer santralin kapasitesi 665 veya 1000 MW olarak öngörülmektedir. Yani, bizi **kurtarması** beklenen nükleer santral, Türkiye'nin 2000 yılındaki toplam kurulu gücüne 1/28 oranında (%3.5) katkıda bulunacaktır. Astarı yüzünden pahalı bu **yüzde üçbuçukluk katkı** için ödenecek toplam yatırım maliyeti, devletimizin resmi 1986 yılı rakamları ile, 665

MW'lık ünite için kW başına 3016 USD/kW; 1000 MW'lık ünite için ise 2635 USD/kW olarak belirlenmiştir. Halbuki, aynı dönem itibarıyla hesaplar, geleneksel termik santrallardan yatırım maliyetlerini 600 MW'lık doğal gaz ünitesi için 335 USD/kW; 480 MW'lık ithal kömür ünitesi için 832.6 USD/kW; 340 MW'lık bir termik ünite için ise 1009.4 USD/kW olduğunu göstermektedir.³

Bir başka deyişle, neresinden bakılırsa bakılsın, **nükleer ünitelerin yatırım maliyetleri, geleneksel termik ünitelerin yaklaşık üç katı kadardır**. Kaldı ki yatırım maliyeti zaten bu kadar yüksek olan bu tesislerin, yakıt işleme üniteleri (re-processing plant) ile birlikte kurulamadıkları sürece, nükleer yakıtın optimal ve ekonomik kullanımının mümkün olmadığı da, bütün dünyanın kabul etmiş olduğu bir gerçektir. Tüm bunlara ilaveten, yakıt işleme ünitesinin maliyetinin de kurulacak nükleer santralinkine çok yakın olacağı da göz önünde bulundurulduğunda, zaten kısıtlı olan kamu bütçesinden, böylesine riskli ve son derece yüksek maliyetler gerektiren bir yatırıma kaynak ayrılmaya çalışılmasının hiçbir ekonomik fizibilitesi yoktur. Esasen, ekonomik ömrünü tamamlamış bir nükleer tesisi (en fazla 30 yıl dolayındadır), klasik termal üniteler gibi kapısına kilit vurmak suretiyle de kolayca kapatamazsınız; kapatma (de-commissioning) maliyeti, ilk tesis maliyetine yakındır. Hal böyle iken, nükleer enerjinin ekonomik olduğu yönündeki bir takım beyanların tamamen gerçek dışı olduğu, devletin kendi rakamları ile apaçık ortadadır. Bu konuda ciddi, dürüst ve tarafsız bilim adamlarının yapacağı yorumlar, önemli katkılar sağlayacaktır.

Yüksek maliyetler bir yana, Türkiye'de fisyonu dayalı (mevcut teknoloji) bir nükleer santralin işletilmesindeki riskler ise çok büyüktür. Dünyadaki nükleer kazaların yüzde doksanı insan hatasından kaynaklandığı bilinirken, **henüz trafik terörünü bile halletmekten aciz bir ülkede**, hangi "yüksek nitelikli yetişmiş personel" ile nükleer santral işletileceği aslında bir muamma olarak durmaktadır. (Bilindiği gibi Çernobil'deki üniteye meydana gelen kazanın nedeni, reaktör soğutma suyunun azalması ve bunu izlemekle görevli personelin resmen "dalga geçerek" soğutma suyundaki azalmayı farketmemesi sonucu, "yakıt erimesi"nden dolayı patlama ve zincirleme reaksiyonu izleyen küresel felakettir.)

Giderek artan enerji talebini karşılamada, bu kadar yüksek maliyetli ve bir o kadar da riskli olan klasik fisyon reaktörlerinin (mevcut nükleer ünite teknolojisi) tesisi yerine, kısa ve orta vadeli bir strateji olarak, geçmiş dönemlerde planlanmış ancak gerçekleştirilememiş bulunan termik ve hidro-elektrik santral yatırımlarının tamamlanmasına kaynak ayrılması çok daha akılcı

ve ekonomik olacaktır. Çünkü;

- Türkiye'nin henüz kullanılmamış geleneksel termik ve hidro-elektrik potansiyeli, kısa ve orta vadede yatırım programlarına alınıp değerlendirilebilir. Ülkemiz bu yönden birçok dünya ülkesinden daha şanslı konumdadır.

- Dayatılmaya çalışıldığı gibi Türkiye nükleer enerjiye, en azından kısa ve orta vadede muhtaç değildir. Uzun dönemli talep projeksiyonlarında da görülebileceği üzere, 1997 yılı için öngörülen elektrik talebi, yatırım programları kapsamındaki birçok santralin kurulamamış olmasına rağmen, halihazırdaki mevcut üretimle karşılanmış bulunmaktadır. **Planlanan yatırımlar sürdürüldüğü, taşıma ve dağıtım kayıpları optimal seviyeye indirildiği ve akılcı bir işletme doğrultusunda kapasite kullanım oranları yukarılara çekildiği takdirde**, ülkemiz uzun yıllar nükleer enerjisi idare edebilecektir.

- Nükleer enerji kullanımına çoğu kez örnek olarak gösterilen bazı Avrupa ülkeleri, **Türkiye'nin aksine**, nükleer enerjiye **muhtaçtır**, zira alternatifleri ülkemizinki kadar çok değildir ve özellikle hidro-elektrik potansiyelleri ihmal edilebilecek düzeylerde. Bunun içindir ki, **sanki gelişmişlik düzeyiyle eşanlamlıymış gibi**, bizlere nükleer enerji için örnek olarak gösterilen ülkelerde, elektrik üretiminin Fransa'da %75'i, Belçika'da %70'i, İspanya ve Almanya'da %30'u, İngiltere'de ise %20'si nükleer fiyondan elde edilmektedir. Ancak gözardı edilmek istenen gerçek de şudur ki, anılan ülkeler, bu beladan kurtulabilmek için inanılmaz paralar dökmekte ve araştırmalara kaynak ayırmaktadırlar. Avrupa Topluluğu, 1983 yılında başlattığı termo-nükleer füzyon araştırmalarına şimdiye kadar milyarlarca dolar para harcamış olup, bu yöndeki araştırma ve harcamalar sürmektedir.

- 21.yüzyılın enerjisi gözü ile bakılan termo-nükleer füzyonda, bilindiği gibi, klasik fiyon reaktörlerindeki (mevcut teknoloji) gibi zincirleme reaksiyon riski bulunmamakta ve radyoaktif atıklar üretilmemektedir. Zira, füzyon yakıtı olan deuteriyum, lityum ve helyum elementlerinin radyoaktif özelliği yoktur. Radyoaktif olan tritium ise, reaktörün içinde kapalı bir devrede üretilip, taşıma işlemi gerektirmediğinden, füzyon reaktörlerindeki radyoaktif yayılma ve atık sorunu minimum düzeydedir.

- 1983 yılında İngiltere'de "Culham-Oxfordshire"da başlatılan "JET: Joint European Torus" Projesi kapsamında 9.11.1991'de, 2 saniye süre ile, 2 MJ'a karşılık gelen 1.7 MW; Haziran 1997'de ise 5 saniye süre ile 7 MJ'luk füzyon gücü ile 3 MW enerji elde edilmesi mümkün olmuştur. Deneyler tüm hızıyla sürmekte olup; AB'ye üye ülkeler ile genel AB bütçesinden sağlanan katkılarla, önümüzdeki yıllarda tatminkar düzeyde elektrik enerjisi üretecek olan DEMO (Demonstration Reactor) aygıtının da hayata geçirilmesi gerekmektedir.

- Nükleer lobinin iddia ettiği gibi, nükleer yakıtın temini pek o kadar kolay ve ekonomik değildir. AB ülkelerinde uranyum temininde sorunların çıkmaması, büyük ölçüde 1958 yılında kurulmuş olan **Nükleer Ortak Pazar** dahilinde bu ülkelerin

birbirlerine desteğine bağlıdır. Türkiye, uranyuma dayalı santral kurduğu takdirde **tümüyle dış alıma ve kritik siyasi konjonktüre bağlı kalacaktır**. Ülkemizdeki uranyum rezervleri dünya rezervlerinin sadece %0.01'ini oluşturmaktadır. Yine nükleer lobi tarafından iddia edildiği gibi, Türkiye nükleer yakıt konusunda zengin değildir. (Her ne kadar dünya toryum rezervinin %54'ü Eskişehir-Sivrihisar-Kızılcaören'de belirlenmiş ise de, dünyadaki mevcut teknolojide toryum geçer akçe değildir, toryuma dayalı ticari nükleer prosesler mevcut değildir).

- Nükleer lobinin bir diğer iddiası olan **nükleer enerjinin ekonomikliği** de gerçek dışıdır. Çünkü, yukarıda belirtilen yüksek yatırım maliyetleri bir yana; nükleer reaktörlerin işletilmesi yüksek nitelikli personel ve yüksek güvenlik standartları gerektirdiğinden, işletme masrafları da çok yüksektir. Nükleer lobi, ekonomiklik söylemini, "yakıtın işletme maliyeti içindeki payı itibarıyla" uranyumun %10'luk payına dayandırmakta ve halkı yanıltmaktadır.

- Genel halk sağlığı, kamu yararı ve son derece kısıtlı kamu bütçesi ile Türkiye'nin mevcut alternatifleri göz önüne alındığında neredeyse bir ucube olarak ortaya çıkan nükleer santral sevdası yerine, kısa ve orta vadede:

- 8 nükleer santralin kurulu gücüne eşdeğer "Fırat Havzası hidro-elektrik potansiyeli; 8295 MW" değerlendirilebilir ve bu havzadaki mevcut hidro-elektrik santrallerin halen son derece düşük **kapasite kullanım oranları** yukarılara çekilebilir. Benzer şekilde, "Çoruh Havzası; 2890 MW", "Dicle Havzası; 2863 MW", "Kızılırmak Havzası; 2261 MW", "Yeşilirmak Havzası; 1173 MW", "Seyhan Havzası; 1940 MW", "Ceyhan Havzası; 955 MW", "Sakarya Havzası; 980 MW" değerlendirilebilir. Hidro-elektrik santrallerin ekonomik ömürleri ortalama 50 yıldır. (Nükleer santral için ise 30 yıl).

- Özellikle Türkiye'nin güneyinden ve doğusundan 154 kV ve 380 kV ile yapılan uzun mesafe enerji taşınması, yeni hatlarda 500 kV ve 750 kV anma gerilimlerine yükseltildiği takdirde taşıma kayıpları azalacak ve enterkonekte sistem daha verimli olarak beslenecektir.

Sonuç itibarı ile birçok gelişmiş batı ülkesinin, yüksek risklerinden dolayı devreden çıkarmayı düşündüğü klasik füzyon ünitelerinin yerini yakın gelecekte, yeni teknoloji füzyon reaktörleri alacaktır. Ülkemiz, uzun dönemde nükleer enerjiye geçişte, eskimiş ve herkesin kurtulmak için büyük mali kaynaklar ayırdığı eski teknolojiler yerine, şimdilik ulusal kaynaklarını akılcı kullanmak ve ileride yeni teknoloji füzyon reaktörlerine kaynak ayırmak zorundadır.

1-) Kaynak: Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996-2000), sayfa 139, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

2-) Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, sayfa 138, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

3-) WASP Modeli ile Türkiye Uzun Dönem Üretim-Tüketim İncelemesi (1994-2010), sayfa 312, TEK Genel Müdürlüğü, Aralık 1988, Ankara.

4-) Bilindiği gibi termik santrallerde yakıtın işletme maliyeti içindeki payı uranyumda %10, kömürde %30 ve petrol-doğal gazda %70 dolayındadır.

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ

1989

ADD ŞUBE TELEFONLARI

Izmir Merkez :	464 55 05
Aliağa :	616 77 22
Bornova :	373 58 59
Buca :	448 92 84
Balçova :	277 62 21
Bayındır :	581 62 60
Bergama :	632 90 44
Beydağ :	592 79 01
Çiğli :	376 64 54
Dikili :	671 50 55
Menemen :	831 20 78
Narlıdere :	239 19 18
Çeşme :	712 11 41
Ödemiş :	544 68 01
Seferihisar :	743 33 84
Selçuk :	892 35 21
Torbali :	856 69 39
Tire :	512 91 34
Urla :	754 15 22
Kemalpaşa :	878 63 59
Güzelbahçe :	234 35 35
Mordoğan :	737 66 16
Kiraz :	572 37 39
Gaziemir :	251 57 47
Karşıyaka :	323 40 40
Karaburun :	731 22 15
Manisa :	234 01 84
Aydın :	214 37 32

Atatürk Kurtuluş Savaşı'ndan sonra "Benim esas savaşım şimdi başlıyor" diyerek bir dizi devrimlere girişmişti. Yüzyıllardır ikinci sınıf halktan sayılan Türk insanının "Fikri hür, vicdani hür" çağdaş bir birey durumuna getirerek ikinci kurtuluşu daha büyük bir zaferle sonuçlandırmıştı. O'nun çok sağlam bir temelde oturttuğu modern cumhuriyetimize özellikle son yıllarda yoğun saldırılar olduğu gözlenmekteydi. Bu saldırıların hedefi ise dini inançların kolayca sömürüldüğü şeriat kurallarıydı.

Atatürk, kişisel inançlara dokunmadan toplumumuzu ortaçağ zihniyetinden kurtaracak laik bir dünya görüşünü benimseyordu. Diğerleri ise insandaki düşünceyi yasaklayarak, akıl ve bilimin önderliğini arka plana atarak Türk insanını teslimiyetçi ve nakle dayalı çağdışı bir görüşe doğru yönlendirmekteydiler. Saf ve temiz Anadolu insanı Osmanlı devrinde olduğu gibi yeniden "KUL" durumuna getirilmeye başlanmıştı. Atatürk'ün çağdaş düşünce yapısı yerine çağ dışı ve tutsak bir ulus dokusu örülmekteydi.

Bu kötü gidişe dur diyecek bir oluşum 1989 yılında Ord.Prof.Hıfzı Veldet VELİDEDEĞLU'nun girişimi ile ve Prof.Dr. Muammer AKSOY'un Başkanlığındaki 49 aydın Türk insanı Kurucular Kurulu olarak ADD'yi Ankara'da bir şube ile yaşama geçirdi.

Derneğimiz, Atatürk ve Atatürkçülüğe inananları biraraya getirmek, örgütleyerek güç ve enerjilerini birleştirmek, dinamik nitelikteki Atatürk devrimleri doğrultusunda karşı devrimcilerinin ulusun yaşam ve düşünce yapısında geriye yönelik çaba ve girişimlerden Türk toplumunu korumak için aydınlatıcı ve uyarıcı görevler yapabilmektedir.

Ancak bu amacı savunuyor görünüp Atatürk'ü kendilerine kalkan yapan bir yozlaştırılmış Atatürkçülük anlayışıyla da mücadele etmek gerekmektedir. Kısaca Derneğimiz, Atatürk'ün ilkelerini, zihniyetini, felsefesini ve devrimlerinin özünü ortaya koymak ve savunmakla yükümlüdür.

Bugün bu düşünce ve amacı benimsemiş ADD şubelerinin sayısı yurt içinde 310'a, yurt dışında ise 47'ye ulaşmış bulunmaktadır. Bu hızlı büyüme dikkati çekmektedir. Derneğimiz halen Türkiye'nin en büyük sivil toplum örgütüdür.

GENEL ETKİNLİKLERİMİZ

Izmir Merkez Şubemiz de her şubede olduğu gibi yönetim ve denetim kurullarının yanısıra Kültür Sanat, Eğitim, Örgütlenme, Parasal Kaynak, Gençlik ve Kadın Haklarını savunan kollardan oluşmaktadır.

Özellikle kırsal kesimden gelecek gecekondulaşmayı yaratan insanımızın yerleştikleri bölgelerde çalışmalar yapmak ilk hedefimizdir. Bu nedenle eski İzmir'de ve Bayraklı'da birer lokal açılmıştır. Okuma-yazma, müzik, İngilizce, folklor, meslek edindirme kursları açılmaktadır.

Ulusal günlerimizdeki törenlerde yoğun katılım artarak sürmekte ve dikkalleri çekmektedir. Karşıyaka'daki Kız Öğrenci Yurdu'muz ülkemizdeki tek örnektir. Derneğimiz öğrencilerine burs vermekte, dershanelere ücretsiz ya da indirimli öğrenci yerleştirmektedir. Özel yemekler ve çaylarda tanıtım yapılmakta, gelir sağlanmaktadır.

Ekonomik koşullar aşıldığı sürece daha iyi, güzel şeyler ve etkin eylemler içinde olunacaktır.

MERKEZ ŞUBE : Talatpaşa Bulv. No:84 Şirinyuva Apt. Kat.6 D.18 Alsancak

ENDÜSTRİYEL TESİSLERDE ELEKTRİK KUVVET VE KONTROL SİSTEMİ

Elektrik Yük.Müh. M.ERGÜN YÜCEL
1991 - Ankara • 593 Sayfa • Ederi 600.000 TL.

Elektrik mühendisliği hizmetlerinin gerek proje, gerekse de yapım ve uygulama sürecinde görev alanlar, mesleği yürütürken karşılaştıkları teknik sorunların çözümünde pratik kapsamlı kaynak kitaplara büyük gereksinim duyarlar.

Elektrik sektörünün çeşitli bölümlerinde otuz yılı aşkın süredir görev alan elektrik yüksek mühendisi M.Ergün YÜCEL tarafından hazırlanan ve yazarın meslek yaşamında edindiği elektriğe ilişkin pratik bilgi ve deneyimlerinin ürünü olduğunu vurguladığı, GAMA A.Ş. tarafından birinci baskısı yayınlanan "Endüstriyel Tesislerde Kuvvet ve Kontrol Sistemi" adlı yapıt, son yıllarda ülkemizde yayınlanan benzer türdeki kaynak kitaplardan biridir. Oniki bölüm halinde düzenlenen kitapta, hesap örnekleri ile desteklenen; gerilim düşümü, kısa devre ve topraklama konularına ilişkin ayrıntılı pratik bilgiler verilmiş olup, kuvvet kabloları, aydınlatma, kumanda ve kontrol sistemleri ile ilgili yararlı bilgi, şema ve tablolar eklenmiştir.

ÖLÇÜLER

BİRİMLER VE TABLolar

Makine Mühendisi SUAT MELEK
1997 - 2. Baskı • 376 Sayfa • Ederi 1.800.000 TL.

Nesnelerin niceliğini ölçmek, insanlar için her zaman gerekli olmuştur. Alışveriş sırasında satın alınan yiyeceklerin, giyeceklerin ölçümlerinden, bir uzay aracı parçalarının duyarlı çizimine kadar çeşitli nesnelere ölçüm gerektirir. Alıcı ile satıcı, çizimci ile yapımçı arasındaki anlaşma ancak birim adı verilen standart niceliğin karşılaştırılmasıyla sağlanmıştır. Tarihsel süreç içinde gerekli oldukça yeni birimler belirlenmiştir.

Tüm dünya ülkelerinin birbirleri ile olan teknik, ekonomik, hukuki, ticari ve kültürel ilişkileri ve teknolojinin çağımızda hızla ilerlemesi yaygın kullanımda bulunan birim sistemlerinin yarattığı kavram karmaşasından ötürü, metrik birim sistemi yeniden tanımlanarak daha sağlam temellere uygun düzenlenmiştir.

Makine Mühendisi Suat MELEK tarafından birçok el kitapları ve yabancı kaynaklardan derlenerek birinci baskısı 1994 yılında yayınlanan "Ölçüler, Birimler ve Tablolar" adlı yapıtın genişletilmiş ikinci baskısı 1997 yılında yayınlanmıştır. İplik dikişli cilt içinde kuşe kağıda baskılı 376 sayfalı yapıt üç bölüm halinde düzenlenmiştir. Ölçüler ve birimlerin olduğu birinci bölümde geçmişte kullanılan birim sistemleri, kimi ülkelerin ölçü birimleri, Si uluslararası birim sistemleri, çeşitli birimler ve sembolleri ile birim kısaltmaları ve bu birimlerin alfabetik dizinde gösterimlere çevrimi ya da tersi verilmiş olup, ayrıca bu bölümde çevirme kat sayıları sınıflandırılmış olarak ve tablolar halinde verilmiştir. İkinci bölümde ise bilimsel ve teknolojik konularla doğrudan ilgisi olan bilgilerin

işlendiği sertlik, uzama, elastiklik, iletkenlik, yoğunluk, ısı, hız, ses, viskozite ve bazı sabitlerle ilgili tablolara yer verilmiş olup, üçüncü bölümde, ülkeler hakkında bilgiler, telefon kodları, saat farkları, şehirler arası mesafeler ve ticari terimlerin işlendiği "ajanda" bilgileri ile yapıt zenginleştirilmiştir.

Uzun bir çalışma ve araştırma sürecinde hazırlandığı belirtilen yapıt, ölçüler ve birimler konusunda ilgi duyan kişi ve kurumların gereksinimlerini gidermeye yönelik özenli ve yararlı bir çalışma örneğidir.

Kamu Görevlileri ve

SIYASAL HAKLAR SEMPOZYUMU

TMMOB Yayını
1996 - Ankara • 127 Sayfa • Ederi 250.000 TL.

Siyasal haklar, siyasal iktidarın kuruluş ve işleyişini, siyasal sürece kişilerin katılmasını güvence altına alan haklardır. Bu haklar toplumsal ve ekonomik nitelikli hakların savunulmasında temeloluşturan haklardır.

Ülkemizde varolan yönetsel yapı, kamu görevlilerinin edilgen konuma itilmeleri ve toplumsal geleceğinde söz sahibi olamamaları sonucunu doğurmaktadır. Kamu görevlilerinin kimi siyasal hakları sınırlandırılmıştır. Bu kamu yönetiminde nesnellik ve yansızlığın sağlanması adına yapılmaktadır. Oysa kamu görevlisinin bir yurttaş bir de kamu görevlisi kimliği bulunmaktadır. Yurttaş kimliğine getirilen sınırlamalar bir anlamda kamu görevlilerinin siyasal açıdan kısırlaştırılmasıdır.

Ülkemizde kamu görevlisi, hep siyasal iktidarın hizmetinde bir kapıkulu olarak değerlendirilmiştir. Bu nedenle kamu görevlilerinin siyasal haklarının sınırlandırılması yanında, örgütlenme hakları da sınırlandırılmaktadır.

TMMOB tarafından 31 Mart -1 Nisan 1995 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen, kamu görevlileri ve siyasal haklar kavramlarının ve idare-siyaset ilişkisinin tüm boyulları ile tartışıldığı "Kamu görevlileri ve Siyasal Haklar Sempozyumu"nda sunulan bildiriler ile panelin bant çözümleri Nisan 1996'da bir kitap şeklinde yayınlanmıştır. Kitap, bilim adamlarının konuya ilişkin olarak düzenlenen "kamu görevlilerinin tanımı, gelişimi ve bugünkü konumları", "kamu görevlilerinin siyasal hakları ve Dünya'da, Türkiye'de uygulamalı", "bürokrasi-siyaset perspektifinde yaygınlaşan yolsuzluklar" adlı üç oturumdaki bildirimlerinin yanısıra son bölüm olarak "kamu görevlilerinin siyasal hakları" adı altındaki panele katılan çeşitli siyasal parti ve meslek kuruluşları adına yapılan konuşmaları kapsamaktadır.

Kamu görevlileri ve siyasal haklar ile ilgili kavramların doğru ve yerinde kullanılmasını, konuya ilişkin bilgi eksikliğinin giderilmesine yönelik derlenen bu yapıtı başta kamu çalışanları olmak üzere ilgililere önerilir.

Not: Tanıtımını gerçekleştirdiğimiz kitapları, EMO İzmir Şubesi'nden ve Temsilciliklerinden temin edebilirsiniz.

MÜHENDİSLİK VE KALİTE

İrfan ONAY

(Elektrik Yüksek Mühendisi)
Netaş Kalite Direktörü

Şubemizin düzenlediği söyleşi, 9 Ekim 1997 tarihinde, Bornova'da Ege Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi.

DENEYİMLERİMİZ GELECEĞİMİZİN TEMİNATI MI?

Bugüne kadar yaptığımız iyi işler gelecek için ne kadar bir güvence sağlıyor? Bu sorunun yanıtını henüz biz de bilmiyoruz ama öğrendiklerimiz bize gelecek için ümit veriyor.

Toplam kalitenin '90 öncesinde 497 tanımı var deniliyordu, bu konuda kafalar çok karıştı. Şimdi biraz daha şekillendi, kalite için öz değerlendirme modelleri var. Avrupa, ABD, Japonya gibi gelişmiş ülkelerin kendilerine göre modelleri var, o modeller işi biraz daha kolaylaştırıyor ama **toplam kalite** bu kadar gelişmesini biraz da internet gibi anarşik bir yapıya sahip olmasına borçlu. Çünkü herkes bir tarafını her gün eleştiriyor ve düzeltiyor, yeni alternatifler, yeni seçenekler doğuyor. Onun için de deneyimlerimizden geleceğe doğru giderken bahsettiğimiz konulardan çok gelecekteki şartlara ne kadar uygunuz, biz bu sorunun yanıtını arıyoruz.

Netaş, iletişim altyapısının gerektirdiği elektronik donanım ve uygulama yazılımlarını üreten, bunları sahada müşteriye teslim eden ve sürekli batımlar, sistemlerin geliştirilmesi yoluyla o sistemleri destekleyen bir şirket. Ciro sunun %50'sinden fazlası kendi tasarımı olan ürünlerden oluşuyor. Kuruluşunda PTT (%49) ve Kanada'nın (%51) şimdiki adıyla Nortel Telecommunication'ın ortaklığıyla kurulmuş. Özelleştirme programı doğrultusunda PTT hisselerini satmış, şu anda hisselerin %51'i Nortel - Kanada'nın, %30 civarında İMKB, %15 TSKGV, diğer %5 de PTT Yardımlaşma Sandığı ve ufak hissedarlara ait. Satışlarımızın %20-25 kadarı dışarıya; Arjantin'den Saharin Adaları'na kadar sistemlerimiz var. Doğu Avrupa, İngiltere, Afrika, Orta Afrika Cumhuriyetleri belli başlı dış satım alanlarımız. 1600'den fazla çalışmamız var. Bunların dörtte biri araştırma-geliştirme bölümünde çalışıyor. Bizim izlediğimiz temel göstergelerden, müşteri memnuniyetlerinde bizi iyi-çok iyi bulanlar genel olarak %95, yan sanayimizle ilişkilerimizde, memnuniyet oranı %90, çalışanlarımızın memnuniyeti %70. Bu ölçüler endüstri ortalamasına göre gayet iyi değerler, peki bu

sonuçlar nasıl yaratıldı?

Toplam kalite yönetimine ne zaman geçtiğimiz sorusu sıkça soruluyor. Bu da yanıtı zor bir soru. Çünkü toplam kalite bir akşamlik birşey değil ya da bir sabah uyandırmızda toplam kaliteyi bulmuyorsunuz; endüstride, iş hayatında, organizasyonlarda oluşan birçok fikir zaman içinde bugünkü toplam kalite içinde de yerini alacak bir şekilde gelişmiş ve olgunlaşmış oluyor. Bazıları terkediliyor, yerine yenileri geliyor ama toplam kaliteye destek olacak işlere kısaca bakarsak: 1980-'90 arası değer analizi (değer mühendisliği) denilen konularda epey eğitim ve grup çalışmaları

yapıldı. Bu arada iyileştirme çemberi deneyimlerimiz oldu. Yazılım kalite güvencesi sistemi, bize mal sağlayan tedarikçilerle doğrudan doğruya sevk gibi uygulamalarımız, müşteri memnuniyeti anketlerimizin, araştırmalarımızın başlangıcı 1990 öncesine dayanır. 1990-1995 arasında ISO 9001 ve bunun Nato askeri karşılığı olan AQEP-1, deney tasarımları, istatistik proses kontrol çalışmaları, çok yoğun bir çevre sağlık ve güvenlik programı, çalışanlarla yapılan araştırmalar, onların memnuniyetleri, kültürleri,

tavırları ile ilgili süreçlerin yeniden tasarlanması, 1995 sonrasında özellikle bu kıyaslama dediğimiz karşılaştırma çalışmaları, yani endüstrideki en iyi uygulamaları öğrenip, uyarılma çalışmaları, toplam verimli bakım, ISO 14000 gibi çalışmaları oldu. Bu arada Netaş Türkiye'de TÜSİAD ve KALDEM'in düzenlediği, kalite ödülü yarışmasında birinci oldu. Avrupa'da son iki senedir de kalite başarı ödülü alıyor.

Peki geleceği nasıl biliyoruz? Nasıl görüyoruz?

Herhangi bir organizasyonda, uyumsuzluk ve bilinmezlik arttıkça, organizasyon kaosa doğru gidiyor. Organizasyon geleceği göremiyorsa bu bilinmezlik oluyor ve organizasyon içinde de farklı organlar, kişiler farklı fikirlerdeyse farklı yönlereyse bu da organizasyonu kaosa götürüyor. Eğer işimizi, ne yapacağımızı çok iyi biliyorsak, çok standart işler yapıyorsak ve hepimiz aynı fikirdeyssek o zaman işler çok kontrollü oluyor, herkes ne yapacağını biliyor. Bu işler biraz daha az riskli işler ve yönetimi çok oldukça kolay ama maalesef siz geleceğe hazırlanmak istiyorsanız yaratıcılık da bu kaosun sınırlarında dolaşıyor. Yani kaosa girip

çıkarak yaratıcılığın sınırlarında dolaşıyorsunuz ve organizasyonlar iş ortamının hiçbir zaman böyle olmayacağını bildikleri için bir anlamda yaratıcı bir ortamı geliştirmeyi düşünüyorlar. Biraz paradoksal görünse de eğer siz dünya çapında işler yapmak istiyorsanız, hem daha çok değişen ve iletişimi kestiremediğiniz bilgilerle uğraşmak zorunda kalıyorsunuz ve biraz bu bilinmezlikle de ilişkili olarak uyumsuzluklar da artabiliyor. İşte bu kaosa yakın anlar gerçekten yöneticilerin bir anlamda ustalığı demek oluyor.

Peki bu gelecek olurken, beklentiler nasıl değişiyor?

Herhangi bir organizasyon bir takım beklentilere yanıt almak için, bir takım beklentiler olduğu için kurulmuştur. Müşterileri, ortakları, çalışanları, yan sanayi birşeyler bekler (sosyal paydaşlar), Türkiye'de bir şirket ölçeğinde bu sosyal paydaşların ya da bu şirketten başarı bekleyenlerin oluşturduğu bir grup var. Herkes birşeyler bekliyor ama bu beklentiler de değişken. Geleceğimizin içinde bu değişkenliğin bilinmezliğini yaratan unsurlardan bir tanesi de bu beklentilerin değişmesi.

İnsanlar beklentilerinin karşılığında nasıl memnun oluyorlar?

Biz diyoruz ki; bizim yaptığımız işler iyiyse tüm sosyal paydaşlar memnun olur. Ama bu memnuniyeti üç değişik çizgide inceleyebiliriz; bunların bir kısmı *çok söylenmeyen temel beklentiler* ve çok iyi başararsanız bile belki zor farkedilen ama biraz kötü olduğunuzda insanları çok rencide eden (lokantada yemeğimizin iki dakika geç gelmesi anı gibi) beklentiler. İkincisi, *beklenen standart özelliklerin iyi olması*; bunlar söylenir ve sağlarsınız örneğin müşteri bunu aldığı oranda memnun olur, çok da heyecanlanmaz. Bir de başka türlü beklentiler var ki onları da müşteriler söylemiyor. Bu beklentiler hiç yapmazsanız başarsız gibi görünmüyorsunuz, çok şikayet etmiyorlar ama biraz iyi birşeyler verdiğimiz zaman (müşterilerin beklentilerini aştığımız zaman) onlar size güven duyuyor; bu bir ara otel odalarındaki renkli televizyonu ya da bir çiçekti, bunlar müşteriye heyecan veriyor ve siz bununla demek istiyorsunuz ki biz size önem veriyoruz, sizin için daha iyi şeyler yapmak istiyoruz.

Bir de *zaman* boyutu var, hepimizin yaşadığı gibi bir dönem öncesi bize heyecan veren beklentiler çok kısa bir süre sonra belki ertesi gün çok standart bir beklenti haline geliyor, bu standartlar artık söylenmemeye başlıyor.

Tüm bu özellikler bizim şirkette şunu ifade ediyor; demek ki biz müşterilerin şu andaki beklentilerine cevap vermekle şirket geleceğini garanti edemeyiz. Biz onu heyecanılandırarak, ona -bu şirket beni düşünüyor, gelişmeye açık, daha da iyisini yapmayı hedefliyor- izlenimini vermek zorundayız ve onların güvenini kazanmak zorundayız.

Peki biz ne yapıyoruz?

Bu konuda endüstride çok kullanılan *dengelemiş hedefler çizelgesi*, son yıllarda epeyce konuşuluyor. Herhangi bir organizasyonun bir vizyonu, gitmek istediği, kendini görmek istediği bir nokta, buraya nasıl ulaşacağı hakkında da bir stratejisi var. Dengelemiş hedefler çizelgesi belirli bir dönemin sosyal paydaşların beklentilerinin, erişilmek istenen sonuçlarla bu sonuçları yaratacak süreçlerin nasıl dengeleneceği belirlenmeye

çalışılıyor. Örneğin; iç süreçlerimizde ne ilerlemeler yapacağız (üretim, satın alma, finansal süreçlerde yapılacak iyileştirmeler), öğrenme ve büyüme için yapacaklarımız (insanlarımızın hangi temel yeteneklerinin nasıl geliştirileceği), müşterilerimiz için yapacaklarımız (iç müşterilerimiz, dış müşterilerimiz), finansal hedeflerimiz (satış, kar, yatırımların geri dönüş oranı) nelerdir?

Biz bu dört konuda nereye ulaşmak istiyoruz, hedeflerimiz, amaçlarımız, ölçütlerimiz, sayısal ya da ölçülebilir parametreler nelerdir ve hangi programlarla bunları gerçekleştirebiliriz bunları dengelemeye çalışıyoruz. Şirketi tahmin etmesi oldukça zor olan ve günden güne zorlaşan, beklentilerin de değiştiğini varsaydığımızda iyice zorlaşan vizyonumuzu gerçekleştirme yönünde kullandığımız bir araç.

Vizyon ve stratejiler erişebildiğinizce çok sayıda kapsamlı bilginin kullanılmasını gerektiriyor. Bu açıdan da *bilgi yönetimi* ve *iletişim* şirketlerin giderek çok önem verdiği bir unsur oluyor.

Eskiden işletmelerde değer zinciri dediğinizde, satın alınan hammaddeler ve bu zincirin yönetilmesi anlaşılırdı, hafa da öyle. Bu arada bilgi yönetimi açısından da bir değer zinciri var. Gitgide daha çok bilgiye bağımlı hale geliyorsunuz. Bilgi sizin için çok avantaj olabiliyor ve bilgileri başkalarından da önce, daha doğru bir şekilde öğrenip, doğru yorumlayıp, doğru kullandığımızda geleceğiniz için daha iyi işler yapabiliyorsunuz. Bilgi açısından da bir değer zincirinden bahsediyoruz artık, çünkü işlenmemiş veriler, sayılar bir anlam taşıyor. Onların bir enformasyon değeri olması için yorumlanması lazım, kullanıldığı zaman bilgi haline geliyor, ana şirket için daha da önemlisi bu bilgilerin her zaman kullanılabilir, şirketin kararlarına yön verecek hale gelmesi ham verilere değer katarak, onları yorumlayarak, tartışarak, doğrularak onları şirketin aklı haline getirmemiz lazım.

Bu toplam kalite ile neden ilişkili?

Toplam kalitenin bir takım temel kavramları var. Bu kavramlardan bir tanesi; *gerçeklerle yönetim*; artık dünyada ürünlerle rekabet değil de yeteneklerle rekabetten bahsediliyor. Çünkü ürünler çok çabuk değişiyor ama yetenekler kalıcı oluyor ve sizde yetenek varsa onunla değişik ürünler çıkarabiliyorsunuz. İşte ürünlerdeki değişmeyi, aşınmayı önlemenin bir yolu da bu yetenekleri tutmak; yetenekler de genellikle bilgi anlamına gelir. İşte toplam kalite ile bilgi ilişkisinin nedenlerinden biri oluyor.

Edward Tening ABD'de 1980'den sonra kalite hareketinin başlamasını sağlayanlardan biridir diyebiliriz. 1950'lerden sonra Japonya'da yaptığı çalışmalar bunun nedeni. Japon'lara bugünkü toplam kalite ya da şirket ölçeğinde, kuruluş ölçeğinde kalite dediğimiz kaliteyi tanıtan kişi. Toplam kalite yönetimiyle ilgili, yüzyeysel bilgiye karşı derinleme bilginin önemi konusunda uzun tartışmaları var.

Toplam kalite yönetiminin çok temel belki de birinci unsuru insan. Bilgi yönetiminde katma değeri sağlayan, çok ileri sistemleri bile yorumlayan insan ve insanın önemi bir kez daha görülüyor. Aslında toplam kalite içinde bahsettiğimiz toplam kalite araçlarının hemen hemen en önemli fonksiyonu bunların insanlar arası iletişimi kolaylaştırması. Bir takım gösterimler, bir takım problem çözme teknikleri temelde, iletişim, bilgiyi değiştirmek, bilgiyi başkalarının kullanabileceği halde sunmaya dayanıyor. Onun için de bilgi yönetimi ve toplam kalite ile ilişkili.

Toplam kalite nedir?

Avrupa Kalite Yönetimi Vakfı tarafından önerilen, Türkiye'de de şirketlerin kendilerini değerlendirmesi için aynı zamanda kalite ödüllerinde başvuran şirketleri değerlendirmek için kullanılan bir model var. Bu model 9 kutudan oluşuyor.

Yukarıdaki 9 kutudan ilk 5 tanesi girdiler diyebileceğimiz kriterleri kapsıyor, 2. gruptaki 4 kutu da şirketin sonuçlarını açıklıyor.

Bu şirketin sonuçlarını yaratacak girdiler; liderler (yönetim kararlarını alan kişiler), şirketin politika ve stratejileri, (çalışanların tüm potansiyeli nasıl açığa çıkarılıyor), kaynaklar (bilgi, finansal, malzeme kaynakları, sabit değerler, teknoloji), tüm bunların sonuçlarında da süreçler var; şirkette değer yaratan işler (üretim, satın alma, müşteri şikayetlerinin dinlenmesi, planlama süreçleri).

Girdiler ve sonuçlar bir puanlamaya da yardım ediyor; puanlama kuruluşun kendini değerlendirmesi için yapılabilir ya da herhangi bir ödüle, şirketleri karşılaştırmak için yapılabilir.

Bu modelde bütün iddia şu; bu modelin, bir reçete olmadığı, önünün açık olduğu ve şirketler bu modeli kullandıkça, kendilerine uyarladıkça yararlanacakları ana bir takım ilkeleri var, biz bunların tümüne toplam kalite diyebiliriz:

Müşteri odaklılık: Müşterinin istek ve beklentilerini anlamak, müşteriye değer vermek, müşterinin başarısına katkıda bulunmayı nasıl gerçekleştireceğini anlamak çok önemli, bunun adına müşteri odaklılık diyoruz.

Tedarikçilerle işbirliği: Onlar büyük bir güç; deneyimleri, kabiliyetleri bir anlamda bizim kabiliyetimiz. Onlar ne kadar iyi olurlarsa, başarılı olurlarsa, bize iyi malzemeler sağlarsa, biz de onun üzerine daha iyi katkıda bulunuyoruz. Kalite, muhtemelen o mallar kapıdan girmeden önce, belki bizim şartnameyi yan sanayiye verdiğimiz anda büyük oranda belli olmuş oluyor. Onun için tedarikçiler de açık, dürüst ve uzun dönemli hedefleri olan yani her defasında onları birbirine kırdırmak, onlardan alabileceğimiz en ucuz fiyata mal almak şeklindeki eski çalışma biçimini terk etmemiz gerekiyor.

Çalışanların geliştirilmesi ve katılımı: Bazen slogan olarak söyleniyor ama gerçekten de farkı yaratan insan. Çünkü bugün artık endüstride, benzer işlerde rakip olarak çalışan firmaların binaları bile birbirine benziyor. Malzemeleri muhtemelen temelde aynı kaynak, aynı yapı iletkenciye gidiyorlar, aletleri de hemen hemen aynı yerden. O zaman sizin insanlarınız daha iyiyse, daha yaratıcıysa, geleceği daha iyi tahmin edebiliyorsa siz öne geçeceksiniz. Bu yüzden insanların potansiyeli sizin potansiyeliniz oluyor. Bilgiler, yetenekler

onlarda ve gelişmenin ilk aşaması o yetenekleri geliştirmek.

Süreçlerle yönetme ve verilere dayanma: Verilere dayandığımız zaman insanlar bu yönetimin kararlılığına, tutarlılığına, dürüstlüğüne güveniyorlar.

Süreçlerle yönetmede, eğer süreciniz iyiyse, o süreçten iyi ürün çıkar yani sizin lehimleme sürecinizin değişkenliğini kontrol edebiliyorsanız artık, çıkışta ürüne bakmaya gerek yok. İyi süreçlerle iyi ürünler alabilirsiniz, iyi hizmetler yaratabilirsiniz.

Sürekli iyileştirme ve yaratıcılık: "Tek standardımız mükemmellik". İyileşmenin en önemli yollarından biri de süreç düzeyinde yaptığımız işleri dünyadaki en iyilerle karşılaştırmak; bir vidanın bile, daha mı iyi, daha mı çabuk sıkıldığı, ürünlerin daha mı güzel paketlenildiği, dokümanların daha anlaşılır, daha çabuk mu hazırlandığı... Bunlarda sürekli iyileşmeyi ararken başvurduğumuz en önemli konulardan bir tanesi, kıyaslama.

Liderlik ve kararlılık: Kararlılık bir anlamda da tutarlılık olarak kullanılır. Söylediğimiz, yaptığımız programların arkasında durmak, inandığımız doğrulardan vazgeçmemek ve uzun dönemde kuruluşumuza başarı için yön vermek. Lider olarak bir tek kişiyi tanımlamak da çok doğru değil, bir çok kişi yön verir konumda ve genellikle de şirketin hiyerarşik organizasyon diyagramlarında, en üstte duran kişi en az bilgiye sahip olabiliyor. Onun ustalığı neyi takip edeceğini bilmek, takip etmekte usta olmak, takip edeceği fikirleri ve ustaları iyi ayırt edebilmek.

Model ve modelin dayandığı temel kavramlar bunlar. Bu model iki amaçla kullanılıyor. Birçok şirket sistemlerini bu modele göre deniyor hatta uyarlıyor. Başarı nereden geliyor?

Bir takım standartlar var ISO 9000 gibi. Bunlar bir şirketin ne yaptığını bilmesi ve tutarlı bir şekilde yapması için gerekli şartlardır. Ama öne geçmesi için tek başına yeterli değildir. Bir de gelişen kavramlar var. Bu bizim de kullandığımız Avrupa modeli bir açıdan, yeni gelişmiş, oldukça iyi bir model. Onun bir de ödül için kullanılmış şekli var. ISO 9000 gibi yönetim standartlarının biraz daha üzerinde yarar sağlıyor. Ama ödül için kullanıldığı zaman biraz katı oluyor örneğin oradaki her soruya sizin için o kadar önemli olmasa bile cevap vermeniz lazım. Ödül için başvurulduğu zaman genellikle sahip olunan düşünce yapısı şöyle oluyor, "ben nerelerde başarılıyım" tamamen o noktalara yoğunlaşıyor, halbuki şirkette düzeltilmesi gereken eksiklikler, hatalar da olabiliyor, onun için ödül alanı biraz sınırlayıcı. Ama aslında siz çok iyi olmak istiyorsanız, bu modelleri kuruluşlar kendilerini değerlendirmek için kullanıyorlar ki en çok yararı da burda. Kendinizi rahat rahat kendiniz için değerlendirdiğiniz zaman eksiklikleri de görebiliyorsunuz, sizin için önemli noktalara daha çok önem veriyorsunuz. Bu modeller de bu amaçla kullanılmalı.

"Bana bir destek verin; dünyayı yerinden oynatayım" (Arşimet). Toplam kalite bir anlamda da "zor şeyleri yaparsak, başkalarından daha iyi şeyler yapmış oluruz" inancı demek oluyor. Toplam kalite çerçevesinde ve bunun bir reçete olmadığını bilerek söylüyoruz, bu temel kavramlar çerçevesinde her şeyi başarabiliriz."

Ord. Prof. Ekrem AKURGAL

1911'de İstanbul'da doğdu. İstanbul Erkek Lisesi bitirdikten sonra devlet sınavını kazanarak Almanya'da arkeoloji öğrenimi gördü. A.Ü.Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nde 1949'da profesör, 1957'de ordinarius profesör oldu. Fakülte'nin dekanlığını ve birçok bölümlerinin kuruculuğunu yaptı. Ege'de Foça, Çandarlı, Erythai ve İzmir antik kentini (Tepekule) ortaya çıkardı.

Avrupa'nın 7 akademisinde üye olan Akurgal'ın Fransız Akademisi Eskiçağ Bölümü'ndeki koltuğu yaşam boyu AKURGAL adını taşıyacaktır. Berlin, Viyana, Princeton üniversitelerinde konuk profesörlük yaptı. Anadolu, Bordeaux, Lecce Atina üniversitelerinden şeref doktoru ünvanına sahiptir.

Almanya Büyük Likayat Nişanı Yıldızlı Rütbesi (1979), **Goethe Madalyası** (1979), **TC Kültür Bakanlığı Büyük Ödülü** (1981), **İtalyan Commandatore Nişanı** (1987) ve **Fransa Legion d'Honneur Officier** (1990) rütbesi sahibidir. Türk-Alman Kültür Merkezi (1974-1994), Türk-Yunan Dostluk Derneği (1988-1995) Başkanlığı yapan AKURGAL halen Ege Kültür Vakfı Başkanı'dır.

Prof. AKURGAL'ın dört dilde baskı yapan *Orient and Occient, Ancient Civilizations and Ruins of Turkey, Anadolu Uygarlıkları, Eski Çağ'da Ege ve İzmir, Hatti ve Hitit Uygarlıkları* kitapları bulunmaktadır.

EMO - Tarihi alanlardaki yapılaşma İzmir'in tarihini yok ediyor. Sizce nasıl önlem alınmalı?

AKURGAL - Her şehir değişikliğe, yenilenmeye gereksinim duyar. Hiçbir kenti 14., 16. yüzyıldaki hali ile yaşatamazsınız. Ama belli alanları, binaları koruyabilirsiniz. Avrupa'da öyle şehirler var ki, özellikle belediye gibi devlet binaları 14. yüzyıldaki hali ile korunuyor.

Biz ise bunları yok ediyoruz oysa İsviçre, Almanya, Fransa gibi ülkelerde bu tür yapıları bol bol bulursunuz. Bu geçmişe, tarihe saygıdır. Herşeyi yıkmak, illa yeni yapmak şart değil. İzmir'de,

Alsancak'ta, Gazi Kadınlar Sokağı, İzgü Sokağı gibi sokaklardaki yapılar korunmaya çalışılıyor ama yeterli değil. Konu, Belediye Meclisi'ndeki Danışma ve Estetik Kurulları'nda görüşülüyor. Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Burhan ÖZFATURA, kurullarda bizim görüşlerimizi alıyor ama yine bildiğini yapıyor.

Büyükşehir Belediyesi bu tür sorunları tartışmak üzere her ay tekrarlanacak paneller dizisi başlatıyor. İlgili kurum ve kişilerin katılacağı, böylece halkın fikirlerinin de alınacağı bu panellerin yararlı olacağı düşüncesindeyim.

EMO -Kordonyolu'nun İzmir tarihine, kimliğine etkisi olacak mı?

AKURGAL - Kordonyolu konusunda kötümser değilim. Kordon boyundaki evler, ilk yapımında iki katlı idi. Yol ona göre yapılmıştı. Ulaşım araçları basit ve azdı. Park yeri sorunu yoktu. Kordon boyundaki evlerin korunmaları gerekirken, yıkılıp yerine 8-10 katlı binalar yapıldı. Araçlar arttı. Park yeri sorunu başladı. Bu durumda yolun genişletilmesi şart oldu. Kordon'un genişletilmesi, mahkeme kararı beklenmeden yapılmıştır. Dr. ÖZFATURA bu konuda da kendi kararını uygulamıştır. Burada gözetilmesi gereken bir konu var. O da, Kordon Yolu'nun Türkiye yolu değil, kent yolu olarak kullanılmasıdır.

EMO - Agora'daki çalışmalar hakkında görüşleriniz nelerdir?

AKURGAL - İzmir'in tarihi prestiji olarak turistik açıdan üç önemli gücü var; Agora, Arkeoloji Müzesi, Bayraklı-Tepekule

Bugüne kadar her üçü de ihmal edildi. Bunlardan Agora kurtulmak üzeredir. Büyükşehir Belediyesi 180 milyar TL. harcama ile Agora'yı hizmete sokmaya çalışmaktadır.

Agora ve Arkeoloji Müzesi bugün kamufle edilmiş durumda, turistler bu yüzden İzmir'in içinde kalmıyor. Turistlin buraları gezmesi için en az 5-6 otoposluk park yeri olması gerekir. Ne Agora'da ne de arkeoloji Müzesi'nde bu mümkün değil. Yüksel ÇAKMUR zamanında Arkeoloji Müzesi'nin girişindeki küçük otopark da kaldırılarak, genel tuvalet ve belediye tahsilat barakaları yapıldı. Bunların kaldırılması için Belediye Danışma ve Estetik Kurulları'nda konu görüşüldü, gazetelerde yazıldı ancak, (kendi esmer olup, soyadı SARIŞIN olan zat) Konak Belediye Başkanı Ahmet SARIŞIN bu tuvaletleri kaldırmışken, metro çalışmalarını bahane ederek yeniden hizmete soktu. Yani metro işçilerinin tuvaleti müzeye tercih edildi oysa küçük harcamalarla Arkeoloji Müzesi kurtarılabilir ve İzmir'liler de 1. sınıf bir müzeye kavuşur

Agora'da otopos parkyeri olmaması nedeni ile turizm firmaları turistleri İzmir'in dışına çıkarmaktadır. İstanbul'da Topkapı Müzesi, Ankara'da Arkeoloji Müzesi, Efes Müzesi böyle geniş

otoparklara sahip olduğu için buralara turistler kolayca ulaşmaktadır.

Oysa İzmirli dahi ne Agora ne de Arkeoloji Müzesi'nin yerini bilememektedir. Her iki yer de öylesine ulaşılmaz haldedir ki taksi şoförleri bile bulamıyor bu yerleri. İzmir Büyükşehir Belediyesi Agora'nın yollarını otobüslerin gireceği şekilde düzenliyor. Ayrıca, 5-6 otobüsün durabileceği bir otopark alanı alanı oluşturuyor. 1-2 yıl içinde Agora sorunu çözülecek.

EMO - Agora'da kurulması düşünülen Türk -İslam Müzesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

AKURGAL - Agora, Türk-İslam Müzesi'nin yeri değildir çünkü ortamı Roma Devri'ne aittir. Celal Bayar, Cumhurbaşkanı olunca ilk işi, fuarda bir Türk-İslam Müzesi kurdurtmak oldu. Ben o zaman Türk Tarih Kurumu'nda idim. Müzenin kurulmasına katıldım. Uzun süre Türk-İslam Müzesi olarak faaliyet gösteren müze, Etnografya Müzesi'ne dönüştürüldü ama bir türlü gelişmedi.

Türk-İslam Müzesi'nin yeri Agora ya da fuar olmamalı. Bence eski binaların bulunduğu bir yerde oluşturulması en uygunu olur. Ama öncelikle şu an mevcut olan Arkeoloji Müzesi'nin sorunları öncelikle çözülmeli çünkü mevcut olanı düzeltmek daha kolay, diğeri baştan oluşturulacak.

EMO - İzmirli kent tarihine sahip çıkıyor mu?

AKURGAL - İzmir'in tarihi prestij yerlerinden biri de eski İzmir'in yer aldığı Bayraklı-Tepekule demiştim. Kazıları 1948'den beri sürmektedir. 1948-1951 arası İngilizler tarafından yapılan kazıları 1966-1992 arasında ben sürdürdüm. Kazıları 1993'ten bu yana eşim, Doç.Dr.Meral AKURGAL sürdürmektedir. Bu yıl, altın eserlerin yer aldığı küçük bir hazine bulunmuştur.

Tepekule turistlerin gezmesi için değil ama İzmir'in ilk tarihi yerleşim yeri olması bakımından büyük önem taşımaktadır. Bu yüzden Tepe'nin kurtarılması İzmirliye düşen ulusal bir görevdir.

İzmirli bu konuya sahip çıkmıştır. Sökeli zengin bir ailenin çocuğu olan TÜSİAD Başkanı Muharrem KAYAHAN, bu kazılar için yılda 20-25 bin dolar ayırmaktadır. Bu Türkiye, hatta dünya çapında bir girişimdir. İzmir'li işadamlarının ceplerinde akrep olduğunu iddia edenlere de güzel bir yanıtır.

Aynı şekilde Yaşar Holding de eski eserlerin korunması yönünde önemli çabaları vardır. Çeşme Erythrai (İldırı) kazısının 7 yıllık finansmanını üstlenerek büyük bir katkı koymaktadır.

Aynı katkı ve ilgiyi, Büyükşehir Belediyesi'nin düzenleyeceği panellere katılarak, halkımızın da göstermesi gerekir.

KABLO

EGE BÖLGESİ
ANA BAYII

Güç ve Dağıtım
Transformatörleri
Ana Bayıllığı

SIEMENS SALT MALZEME

TÜRK SIEMENS KABLO

ECS

tekap®

Tüm A.G. ve O.G.
Ürünlerinde

ELEKTRİK MALZEMELERİ ÜRETİM ve PAZARLAMA A.Ş.

METESAN

legrand

IBufer

"Hep daha iyi hizmet"

Gıda Çarşısı 1204/9 Sokak No:40/E İZMİR Tel: (0.232) 458 89 67 (PBX) • Fax: (0.232) 459 10 85
DEPO: 1592 Sokak No:42 Başak Sigortacılık Depoları Bayraklı - İZMİR Tel: (0.232) 462 20 11

KAMU GİRİŞİMCİLİĞİ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

TMMOB adına EMÖ İstanbul Şubesi'nce düzenlenen DİSK, KESK, TÜRK-İŞ, KİGEM, TTB, İFCM'ce desteklenen "DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE KAMU GİRİŞİMCİLİĞİNİN GEÇMİŞİ, BUGÜNÜ VE GELECEĞİ" konulu uluslararası sempozyum 6-7-8 Ekim 1997 tarihlerinde Harbiye-İSTANBUL Lütfi Kırdar Konferans Merkezi'nde yapıldı. Sempozyumu Şubemiz adına Yönetim Kurulu üyemiz Sadık SIRKEOĞLU izledi.

TMMOB 34. Dönem Genel Kurul kararı doğrultusunda gündeme gelen ve yaklaşık 1.5 yıldır hazırlıkları süren sempozyuma sunulan bildirilerin kitap halinde basılarak sempozyum başlangıcında katılımcılara sunulması ve içerik olarak bildirilerin, sempozyumun konusuna tüm boyutları ile açılım sağlayacak yaklaşımlarla seçilmesi ve organizasyon açısından başarılı bir etkinlik olmuştur. Ayrıca bildiri sahiplerinin, görüş ve çözüme yönelik yaklaşımlarına, sempozyuma gelen diğer katılımcıların getirdikleri yorum, görüş ve önerilerle oluşan tartışma zemini, sempozyuma katılan tüm katılımcılar için yararlı bir kazanım ortamı oluşturmuştur.

Ülkemizin içinde bulunduğu olumsuz koşullara sosyal ve demokratik çözümler üretmekle hayatîyet kazanacak siyasi oluşumlarımız bu sempozyuma çağrılı olmuşlar, yazılı ve görsel basın ve yayın organlarının yazarları demokrasi platformunda yer alan kuruluşlar böylesi bir sempozyumdan aylar öncesi ve sürekli bilgilendirilmişlerdir. Özetle, katılım için büyük bir uğraşı verilmiş olmasına karşın sempozyuma katılımın ve ilginin az oluşu düşündürücü, düşündürücü olduğu kadar da serbest piyasa, liberalizm, küreselleşme ve onların türevi olan özelleştirmeye karşı oluşturulmaya ve somutlaştırılmaya çalışılan uygulanabilir çözüm arayıcılarının da gerçeklikten, özveriden uzak olduklarını, dayanışma ve toplumsallık yaklaşımında içtenlikli olmadıklarını görme olanağı verdiği için üzücü olmuştur.

Ancak bu tablo aynı zamanda herkese, her kesime kendi gücünü ölçümlenme, birlikte proje üretebilme becerisindeki gerçek potansiyelini de görme, anlama olanağı vermiştir.

Sempozyum oturumlarında dikkati çeken bir diğer husus da sözlü anlatım türlerinden olan sempozyum etkinliklerinin, içerik olarak tanımlanan kurallar çerçevesinde düzenlenmesi halinde oturumların daha verimli olacağı idi.

3 gün süren sempozyumda 8 oturum yapıldı. Temel kavramların tartışıldığı ilk oturuma, konuşmacılardan Prof.Dr. Cem EROĞUL ve Prof.Dr. Yakup KEPENEK'in mazeretleri nedeni ile katılamamaları ve tartışma ortamına düşüncelerini aktaramamalarının, temel kavramlardaki uzlaşma zemininin oluşmasını bir ölçüde olumsuz etkilediği ve bunun yansımalarının da diğer oturumlarda hissedildiği görülmüştür.

Uluslararası ve Türkiye ölçeğinde sağlık, sosyal güvenlik ve eğitimde özelleştirme ve sektör oturumları ile devam eden

sempozyum "Nasıl bir gelecek?" konulu oturumla sona erdi.

Oturumlarda sunulan 41 adet bildiriden oluşan kitap Şubemizden temin edilebilir. Aşağıda, kitapta ve bildiri metinlerinde bulunmayan konuşmalardan derlenen alıntılara yer verilmiştir.

Prof.Dr.Mümtaz SOYSAL (KİGEM Yön.Kur.Başk.) Sempozyum açılış konuşmasında:

"Burada oluşumuz inanç sisteminden, felsefeden esen rüzgarı reddedimizdendir. Ekonomik ve sosyal dönüşümlerin değiştirilebilirliğine inanmaktayız. Biz bir kör gidişe bırakılan gelişmeyi belli bir yöne çevirmek istemekteyiz.

Doğal değişim budur denmektedir. Bu kendini yeniler denmektedir. Bizim müdahalemiz istenmemekte, özelleştirme ile bir düşünce devrimi yapılmakta, insanların kazanımları yıkılmaya çalışılmaktadır.

Bu yanlış gidiş 1919'da olduğu gibi döndürülebilir, yenilmiş ve kaybolmuş düşüncesini bizler yıkabiliriz. Modası geçmiş denen karma ekonomiye, planlamaya geçmemiz, bunları yeni biçimleri ile uygulamalı, dolayısı ile elimizdeki mevcut yapıları korumalıyız. Elden çıkartıp talan ettirmemeliyiz. Bu elden çıkartma bütçe açıklarını kapatmak için yapılıyorsa buna karşı gelmekte görevimiz oluyor.

Özerkliği nasıl sağlayacağız, KİT'leri rekabete nasıl açacağız, nasıl ayakta tutacağız? Bütün bunları halka anlatmak, bunun için kampanyalar düzenlemek gerekiyor. Yalnız özerklik demek yetmez, içini doldurmak gerek.

Demiryolculuk solculuk demek olduğuna göre, kampanya başlatmak, halkla bütünleşerek ülkemizdeki çatışmayı daha anlamlı bir hale dönüştürmek gerek.

Bu sempozyumdan, içinde bulunduğumuz koşullara kısa erimde halkın desteğini alan ve otorite tarafından da uygulanabilirliği olan çözüm önerileri çıkartmalıyız, bizlerin birlik ve dayanışması pekişerek devam etmeli, uzun erimli projeler üretmeliyiz."

Dr. Sungur SAVRAN Birinci Oturum içerisinde bildirisini sunarken (Sn.SOYSAL'ın sözlerine değinerek);

"Özerkliğin, özelleştirmeye geçişin ana formülasyonu olduğu bilinmelidir.

Özelleştirme kavramı karşısındaki cephenin içinde berraklaşma sağlanmalıdır. Burada bunu tartışmalıyız. Gücümüz yara alıyor, neden iyi mücadele koymuyoruz. Berraklaşma olmadığı için bu mücadeleyi kanımca işçiler ve emekçiler vermediler.

Sosyal demokratlar bugüne kadar söylediklerini hiç yapmadılar. Çözüm ulusal ve millî değil, sınıfsaldır. Bu ezilenlerin ve emekçilerin sorunudur.

Otoritenin uygulanabileceği ivedi çözüm önerisine katılmıyorum o zaman bizler düzene entegre olmuş oluruz. Çözüm uzun erimli ve özgün olmalıdır."

Prof.Dr.Mümtaz SOYSAL (Sungur SAVRAN'in bu görüşlerine yanıt vermek için oturum sonrası söz aldı.)

"Sayın SAVRAN'ın söyledikleri teorik olarak doğru, katılmamak elde değil ancak kısa erimli çözümler üretmezsek herşey tüm stratejik yapılar, kazanılmış tüm değerler yıkılacak, buna engel olmamız gerek, dünya sosyalistlerinin birleşmesini bekleyemeyiz halka bunu anlatmak gerek, bu uğraşı vermediğimizden bizlerin sayısı artmıyor, sürekli azalıyor, demek ki yanlış sergilenen bir olgu söz konusu."

Dr. Metin ÇULHAOĞLU - "Bilimle siyaset arasında denge kurmak için bilimsel yaklaşım gerek. Kamusal mülkiyeti ben, devlet mülkiyetini tüm toplum yararına kullanmak olarak algılıyorum.

'Devletin baskısından yakınıyorsan, özelleştirmeye evet de !' Bunu sağcılar kadar bizler, sol düşüncede olanlar da söylüyor, bu çok yanlış bir yaklaşım oluyor,

Üretim ilişkilerinde mülkiyet ilişkisi başlat yer tutar. Sömürü, mülkiyet biçiminin yapısı ile öncelikli ilişkilidir.

Prof.Dr. Sinan SÖNMEZ - (İkinci Oturum konuşmasından)
"Kamu kuruluşları her ülkede farklı koşullarda, farklı nedenlerle oluşmuştur. Ülkelerin koşullarına göre günümüzde de işlevlerini sürdürmektedirler. Ne oldu da KİT'lerden, eğitimden, sağlıktan aynı anda kurtulmak istiyorlar? Bu noktada ekonomik verimlilikten, iktisattan söz etmek yanıltıcı olur. Nedeni; YDD, tekelci sermaye, G-7 gelişmiş ülkeler, kendi çıkarlarına dünyaya şekil vererek baskıcı, tek merkezli bir model yaratıyorlar.

Ahmet M. JİYAD - (İkinci Oturum konuşmasından)
"Devleti o hale getiriyorlar ki toparlanamamın, işlevlerini yapamamın, kamulaştırma yapamamın.

Özelleştirme Arap ülkelerine çok çok olumlu şekilde sunulmakta, olayın gerçek yüzü saklanmaktadır."

Doç.Dr.Yıldız SERTEL - (İkinci Oturum konuşmasından)
"Karma ekonomik sistemler Asya'da Asya Kaplanları'nı yaratıyor, batı liberalizmine karşı duruyorlar, Japon ve Amerikan firmaları birleşiyor. Japonlar o şirketleri içerden alacaklar. Japonya'da dev şirketler ile devletin işbirliği çok yüksek, Japonlar devleti küçültmüyor, oradan alınacak dersler var. Çin'de stratejik sektörler devlet tarafından yönetiliyor. Planlı, programlı bir koruma ekonomisi var.

Prof.Dr. Engin ARIOĞLU - (Yedinci Oturum Başkanı, oturum sonuç konuşmasından)

"Üretimi, katma değer yaratmayı beceremiyoruz. Söz üretiyoruz. Atatürk bunu yapmış, becermiş insanı öne çıkaran insana önem veren bir motivasyon gerekiyor, bunu Çin beceriyor. Üretim özürü insan olduk. Araştırma, verimlilik herkesin kaygısı olması lazım.

Kamu malını koruma genlerimiz de var. Türkiye'de kamu bilincinin tekrar korunması, yaşatılması için eğitim seferberliği başlatmalıyız."

Karl BIRKHÖLZER - (Sekizinci Oturum konuşmasından)
"İktisadi büyüme işsizlik ve yoksulluk getiriyor. İktisadi kalkınma için yeni bir model bulmalıyız. Sermayeyi değil toprağı ve emeği iyileştirmek gerek.

Dünya'da refah alanları, dunalım alanları yaratılıyor, işçilerden ve müteşebbislerden yararlananlar da var, zararlı çıkarlar da.

Ne devlete ne de piyasa güçlerine bel bağlayamayız.

Küreselleşmeden Avrupa da zarar görüyor. Piyasa güçleri ile devlet arasında yeni konsensüs gerek. Ulusal ekonomi yıkılıyor. Ulusal devletin de alanları etkileme olanağı ortadan kalkıyor. İmece modeli yerel ekonomi alanında yoğunlaşmaktadır. Kaybeden bizler, erk elimizde olmadığından yerel düzeyde yaptıklarımızla başlamak zorundayız.

Kamu mülkiyeti isteniyorsa, devlet mülkiyetinin farklı alternatifleri de olabilir. Yeni müteşebbis kültürüne ihtiyacımız var. Merkezde de toplumsal teşebbüs fikri yer almalı bu, yerel topluluk amaçlarına hizmet edecek, kamusal ihtiyaçları yerine getirecek bir yapı biz özelleştirmeden devlet mülkiyeti yerine bu modelle çıkmayı amaçlıyoruz.

Özelleştirme Avrupa'da bitti, şimdi ne yapmalıyız? Yeni bir sektör oluşturmalıyız; biz buna 3. sektör diyoruz. Hukuken özel, işlev bakımından kamusal olan bir sektör.

Doç.Dr. Birgül Ayman GÜLER-(Sekizinci Oturum konuşmasından)

"Dünya Bankası bizdeki KOBİ'lere direkt dış yardım, sermaye ile ortak işbirliği yapıyor. Yerelleşme bizleri parçalanmaya götürür. 3. sektör fikri de onların ortaya attığı bir model oluyor."

PARIS

31.Aralık'97-04.Ocak'98
İSTANBUL Havağolları ile

HOTEL SOFİTEL****
oda, kahvaltı, konaklama
670 USD

MADRID

22-25.Ocak'97
ONUR AIR ile

detayları acentamızdan sorunuz.

YILBAŞI'nda ENDULUS

BARCELONA3/MADRID3

30.Aralık'97-05.Ocak'98
İSTANBUL Havağolları ve IBERIA ile

ve * OTELLER
oda, kahvaltı, konaklama, transferler, şehir turu
650 USD

ŞEKER BAYRAMI'nda TUNUS

30.Ocak-04.Şubat'98
Türk Havağolları ile

ABOU NAWAS OUJAAFAR HOTEL*****
ABOU NAWAS AFRICANA HOTEL*****
yarım pansiyon konaklama
660 USD

KAHIRE VE NIL 30.Ocak-04.Şubat'98

HOTEL HELWAN SHEPHEARD*****
ASHERATON NILE CRUISE*****
MISIR HAVAYOLARI
tam pansiyon konaklama,
tüm turlar dahil
945 USD

KİTES SEYAHAT ACENTASI

Hürriyet Bulv. Hürhan No: 10/502 Çankaya - İZMİR
tel: 232.425.48.40 - 425.77.19 - 489.59.65 • e-mail:kites@profes.int.tr

EN-KO ELEKTRONİK KONTROL SİSTEMLERİ

Yayın Komisyonumuz, bu sayıdan başlayarak bölgemizin önemli elektrik ve elektronik kuruluşlarının tanıtılması amacıyla bir sayfa ayrılmasını kararlaştırdı. Bu sayımızda yer alan EN-KO'nun tanıtım sayfasını İşyeri Temsilcimiz Banu Öcal DALGIÇ hazırladı.

EN-KO firması, 1982 yılında İzmir'de kurulmuş olup, kuruluş tarihinden beri kazanmış olduğu tecrübe ve hiç değişmeyen iyi hizmet anlayışı ile sanayi otomasyonu konusunda Türkiye'nin sayılı kuruluşları arasına girmiştir. Bugün bünyesinde mevcut bulunan AR-GE laboratuvarı, 7 kişilik elektronik donanım-yazılım mühendis kadrosu ve 65 kişilik personeli ile her türlü mühendislik ve satış konusunda uzman seviyede çalışmalarını sürdürmektedir.

Ülkemizde son on yıldır yaşanmakta olan hızlı gelişmeler her alanda kendini göstermekte, hemen her sektörde dış pazarlara açılma ve o pazarların kendi üreticileri ile başabaş rekabet etme zorunluluğunu getirmektedir. Bu yüksek rekabet ortamında üretici, malını daha ucuza, daha kısa zamanda ve daha kaliteli üretmek durumundadır. Bu amaçla bizim de bir yıldır sürdürmekte olduğumuz ISO 9000 çalışmaları, firmamızdaki ürün kalite kontrolü ve takibini en iyi şekilde yapmamıza yardımcı olmaktadır.

Bütün bu gelişmeler doğrultusunda üretimde kullanılan makineler ve bunların oluşturduğu proses işlemlerinin tümü çok daha hızlı ve hassas düzeyde kontrol edilerek istenilen yüksek ürün kalitesini sağlamak durumundadır. Bu nedenle günümüzde, oldukça karmaşık otomasyon sistemleri kullanılmakta ve bunların denetimleri de genellikle bilgisayar tabanlı sistemler ile gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizdeki bu son gelişmeleri, 15 yıl önce takip etmeye başlayan **EN-KO Limited Şirketi**, makine ve proses otomasyonu alanında günümüze dek bir çok çalışmalar yapmış, Türkiye'de mikroişlemci tabanlı sistemlerin çok zor bulunduğu dönemlerde, kendi bünyesinde gerçekleştirdiği cihaz tasarımları ile daha sonraki zamanlarda PLC tabanlı tasarımlar ve günümüzde de PC tabanlı veri toplama ve işleme merkezleri ile makina otomasyonundan, "Dağılmış Kontrol Merkezleri" (DCS) seviyesinde fabrika otomasyonuna kadar geniş bir alanda hizmet vermektedir.

Üst düzeyde kompleks otomasyon uygulamaları, sınırsız

noktadan veri toplama ve toplanan bu verilerin çok hızlı bir şekilde proses edilerek gerekli işlemlerin yapılması aşamalarını kapsadığından dolayı endüstriyel PC ortamında çalışan tek merkez ya da çok istasyonlu denetim ağları gerektirmektedir. Bu konu ile ilgili firmamız çok geniş bir endüstriyel PS seçeneği sunarak öncelikle emniyetli bir çalışma ortamı sağlamaktadır. Bu ortam içinde her türlü noktadan Analog veya Digital sinyalleri toplamak, dış dünyada meydana gelen hızlı değişimli sinyalleri kaybetmeden yakalamak için çok geniş bir endüstriyel DAP (Digital Analog Processor) kart seçeneği ve ve bu sistemleri destekleyen gerekli tüm yazılım paketlerini müşterilerine sunmaktadır.

Bu endüstriyel veri işleme ve kontrol ailesi, makine seviyesinden birçok makinelerin kullanıldığı fabrika seviyesinde otomasyona kadar her türlü uygulamada yeterli çalışma ortamını sağlamaktadır. Firmamız aynı zamanda, Data Aquisiton sistemleri ile Real Time Process imkanı da sunmaktadır. Bu kontrol sistemi, "On Board Intelligence", yani kart üstünde önceden programlanmış yapay zeka sayesinde çok kompleks işlemleri dahi çok kısa sürede PC hızına veya konfigürasyonuna bağlı kalmadan gerçek zamanda yapabilme özelliğini taşımaktadır.

EN-KO firması otomasyon sahasında birçok kuruluşun önemsemediği ancak sağlıklı çalışan bir kontrol sisteminin temel taşı olan DC ve AC besleme unitelerini çok geniş bir yelpazede sanayimize sunmaktadır. Bu aile 1 amperden 5000 ampere kadar her türlü voltaj seviyesinde, DC veya AC güç kaynakları veya güç merkezleri halinde, uygulamaya özel tasarlanmaktadır. Otomasyon sistemlerinde sağlıklı çalışmanın temel ilkesi olan sağlıklı besleme ile ilgili optimum çözüm firmamız tarafından sağlanmaktadır.

Bütün bu sistemlerin yanında dozajlama ve ağırlık kontrolü sektöründe her türlü ihtiyaca ve uygulamaya cevap verebilecek niteliklere sahip kuvvet, basınç, uzunluk, ısı, akım, voltaj, hareketli ve statik ağırlık değerleri gibi tüm proses sinyallerinin ölçümü ve denetimi için ideal sistem oluşturan endüstriyel tartı ve indikatör sistemleri de bugün Türkiye pazarına **EN-KO** firması tarafından sunulmaktadır.

Firma olarak amacımız, uluslararası düzeyde rekabet edebilecek bir kalite anlayışını müşterilerimiz arasında hiçbir ayırım gözetmeden, vermekte olduğumuz tüm hizmetlerimize yansıtılmaktır.

HABERLER... HABERLER...

• **Organ naklinde İngilizleri solladık. "Başsız kurbağaya"** karşı Türk genetikçilerden müthiş buluş; kafasız insan. Kafasız insanın kurbağadan tek farkı organ nakline uygun olmaması. Uzmanlar şaşırıklarını fakat bu tipin yeni değil, epey bir süredir var olduğunu tespit ettiklerini açıkladılar.

• **Çiller'ler boşanıyor.** Özer Çiller Nazlı Ilicak'la evleneceğini açıkladı. Özer Uçuran Çiller şöyle konuştu; "Tansu Hanım, elinde o kadar yetki varken bile, beni Nazlı Hanım kadar aklayamamıştı. Sayın Ilicak beni aklamak için iki haftadır yırtıyor. Bu fedakar kadının soyadını almak, Özer Uçuran Ilicak olmak istiyorum.

• **Promosyon yarışında şok gelişme.** Resmi Gazete de lotaryaya başlıyor. Resmi Gazete'nin hergün okuyucularına bir adet paşabahçe ürünü verilecek, armağanları almayanlar hakkında yasal işlem yapılacak.

• **Türkiye, Kongo'ya nota verdi.** Notada, Kongo'nun geçen yıl Türkiye'den fazla olan enflasyon oranını bu yıl tek haneli rakamlara düşürmesi kınandı.

• **Şartlı tahliyeden sonra bir mitingde yaptığı konuşmadan dolayı 23 yıl hapse çarptırılan Eşber Yağmurdereli'ye devletten yeni önlem.** Yağmurdereli'nin koluna takılan ve "Eşbermetre" adı verilen cihaz, her konuşmada kendiliğinden ceza yazacak.

• **Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na yapılan her 5 başvurudan birinin Türkiye aleyhine olması hükümeti harekete geçirdi.** Türkiye bu 1500 başvuruyu "hani kağıt tüketimimiz azdı, hani biz uygar değildik" şeklinde değerlendirmeye, uygarlık mesajı verdi.

• **Türkiye'den cep telefonu atağı.** İlk Türk cep telefonu olarak üretilen "Kaan-721" modelinden sonra, piyasaya peşpeşe yeni modeller çıktı. Mesut-007, Necmettin -5+3, Bülent-131, Tansu 2x2=5, Özer %10, Deniz-0.

Kaynak: DİNOZOR

KIÇIKIRIK

İzmir 1 Kasım sabahı büyük bir utançla sarsıldı. Kendini Belediye Başkanı'ndan gayri birçok şey sanan zat "konuştu". Tabii biz sana başkan olamazsın dememiştik, biz sana... Bir yandan Eşber YAĞMURDERELİ'yi, örgüt üyesi olmakla suçluyor, beri yanda ÇATLI gibi katilleri ve onun yandaşlarını "kardeşlerimiz" olarak sunuyor. "Allah senin cezanı vermiş" diyor. Takdir-i ilahi işte ve ilahi adalet mantığı. Herhalde Sedat Bucak'ın gözleri suçluluğunu kanıtlıyor. Aydın Menderes hangi suçundan dolayı felç oldu, ya da Mehmet Ağar'ın kızını kaybetmesinin bu ilahi adaletle ilgisi nedir? Böylece tüm özürülleri ve kaza geçirenlerle, yakınlarını kaybedenleri, tanrı tarafından cezalandırılmış suçlular, diğer "normaller"i de temiz bir yurttan kabul eden "Fatura" mantığı.

Ya sadece Türkiye'ye değil, dünyaya mal olmuş Yaşar KEMAL için söyledikleri. Tipik sağ ve gerici bakış. 80'lerin hala moda olan lafı "paran kadar konuş". "Kaç paralık adamsın?" diyor. Evet sanatçıların, memurların, işçilerin parası yok, konuşma hakları da

yok. Bu zihniyet yabancı sermayenin ve tekellerin Türkiye'ye yatırım yapması için işporta tezgahları gibi bağırsırlarken, batının aynı zamanda savunduğu insan hakları ve demokrasi gibi konulardaki eleştirilerini "arkadan hançerlemek" fobisiyle karşılıyor.

Önün "ulan" diye başlayan ya da biten cümleleri, sıkı sıkıya bağlı olduğu siyasi görüşe uygun olabilir ama il'in de milletvekili bile kalmamış bir Belediye Başkanı bize uygun değil. Daha ne diyeyim Fatura, "kör olasin demiyorum, kör olma da gör beni."

Musa KARTI

ÖZVEZNECİLER'DEN 5+3

Arkadaşlarımız, dostlarımız Cemile ve Kadir Özvezneci Bodrum, Konacak'ta anlamlı ve onurlu bir projenin hayata geçmesinin ilk harcını birlikte attılar. 16 derslik, 8 laboratuvar, stüdyo, elişi salonu ve 650 kişilik toplantı salonunu bandıran ilköğretim okulunun yapımını başlattılar. Aynı zamanda EMO Bodrum Temsilcimiz olan Cemile Özvezneci'yi proje yapımında TMMOB üyesi diğer meslektaşlarımız yalnız bırakmadı. Özvezneci'lerin bu çabalarının çağdaş eğitim ve çağdaş insan yaratmadaki toplumsal ve kamusal çabaları arttıracığına inanarak, arkalarında değil, yanlarında olduğumuzu tekrarlıyoruz.

